

ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXV. Број 651
Субота, 20. јун 1964. год.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ОРАШЕ ВИДЕ-
ЛА САМ КАД ЈЕ
ЈЕДАН МЛАДИК
ЗАМЕНИО КУ-
СТИЈЕ!

ОРАШЕ БИО У ОВОЈ
КУТИЈИ!

КУДА
ЈЕ ОТИ-
ЈАО?

ЕМО
ГА УДАЉ
У МАРСОВ
ОКА
КОЛА!

ПОБЕЖЕ
НАМ
ЛОПОВ!

ОРАШЕ! УСКА-
ЧИТЕ! ОТИКИ КЕ-
МО ГА ОВИМ
КОЛИМА!

ОВО ЈЕ ПУТ
ЗА СТАНИШТЕ
ТРЕГА ГРЕЈ-
СОНА!

ДА СТЕ
ГА ОДМАХ
ВРАТИ-
ЛИ!

ОРАШЕ НИЈЕ КОД
МЕНЕ, ГОР-
ДОНЕ!

ТАМО ЈЕ
ТРЕБАЛО ДА
ОДНЕСЕМ ОРАШЕ!
ЗАШТО ЈЕ
ПОБЕГАО
ОВАМО?!

ЧАСНА РЕЧ,
НИЈЕ КОД
МЕНЕ!

МИСТЕР
ШИ НЕ ДА-
ЖЕ! КОД МЕ-
НЕ ЈЕ!

Х ХВАЛА
МИО
ЛИЗО!

ОРАШЕ ЈЕ
ТУ ОВЕ ШТО
ЖЕЛИМ ТО
ЈЕ ДА ГА ЈА
ПРЕДАМ
ГРЕЈСОНУ!

ПЛАТИЋУ ВАМ
ЗА ТУ ЧАСТ!

ДОБРО ОРАШЕ СТЕ
ВРАТИЛИ... НЕКУ ВАС ТУЖИТИ ЗА КРАДУ!

ОРАШЕ...
МОЛИМ ВАС...

НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!
ВРАТИТЕ МИ ОРАШЕ
ИЛИ КУ МОРАТИ ДА ВАС
ПРИЗОВИМ ПОЛИЦИЈИ!

КАД ГРЕЈСОНУ БИДЕТЕ
ПРЕДАВАЛИ ОРАШЕ ХОЋЕТЕ
ЛИ МУ ДАТИ И ОВО ПИСМО
ОД ЛИЗЕ! ПЛАТИЋУ
ВАМ

ОРЕКАО
САМ ВАМ
ДА МИ ВАШ
НОВАЦ НИ-
ЈЕ ПОТРЕ-
ВАН

АЛИ,
ПИСМО КУ
ПРЕДАТИ!

ХВАЛА
ОРАШЕ!
МНОГО
ВАМ ХВА-
ЛА!

КРОЗ ВЕКОВЕ

Сентиментална плочица

Приликом раскопавања легендарног Вавилона било је, између осталог, нађено и једно писмо, исписано на глиневој таблици, чији се садржај разликовао од свих дотад нађених писмених докумената

из времена вавилонског царства. Писмо — глинену таблицу упутно је леки Хемек својој изабраници Дасбузи. Према мишљењу научника ово је најстарији документ „нежних осећања“.

Џиновски талир

На светској изложби која се одржава у Њујорку, шведску традицију у преради метала представљаће овог лета један примерак металног новца из Авесте од десет талира који се сматра највећим металним новцем на свету.

Овај талир искован је 1664. године у ливници у граду Авести. Начињен од бакра добијеног из старог рудника бакра у Фалуњу, тежак

је 19,8 килограма а димензије су му 35 са 65 сантиметара. У време када је био у оптицају овај новац обично је превошен колима.

Историчари тврде да је почев од 1664. године било исковано 26.552 оваква метална новчића од по десет талира али су од њих сачувана само још три.

У ОВОМ БРОЈУ: Пребарени.
Мале занимљивости. Аф-
ричке њице — скуцоцен
извозни аршикл. Изледи
шампиона Мак Грејора.
Аваншуре у Рију. Јунаци
шумској њешобоја. Весџи.

Ripley's Веровати или не!

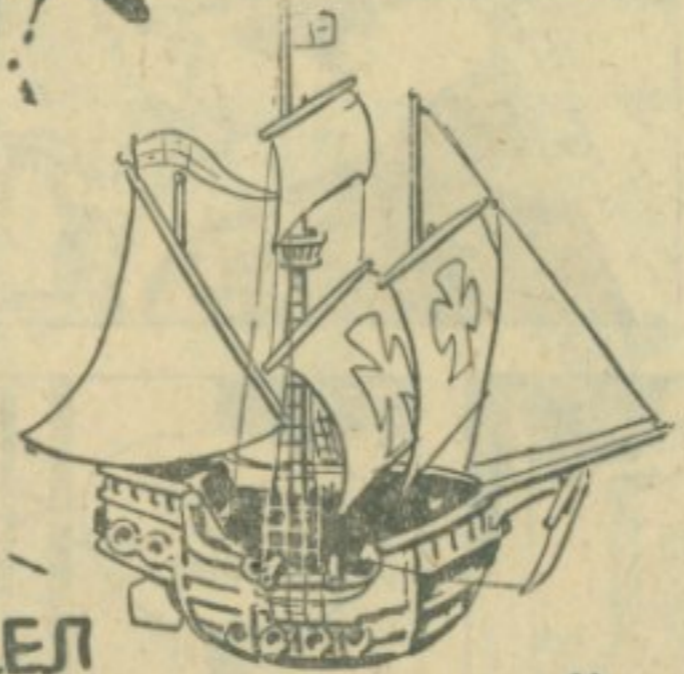

ЗАМАК И СУЈЕВЕРЈЕ

ЗАМАК РОЗЕНШТАЈН У БЛИЗИНИ ШТУТГАРТА, У НЕМАЧКОЈ, БИО ЈЕ ЗАВРШЕН 1829. ГОДИНЕ АЛИ СЕ У ЊЕГА НИКО НИЈЕ УГЛЕДИО 35 ГОДИНА ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ ЊЕГОВОМ ВЛАДНИКУ ВИЛЕМУ I ОД ВРТЕМБЕРГА ЈЕДНА ЦИГАНКА, ВРАЧАЈУКИ МУ, КАЗАЛА ДА ЋЕ УМРЕТИ У НОВОМ ДВОРЦУ!

ЧОВЕК ЧИЈИ ЈЕ ЖИВОТ СПАСЛА СВИРЕПА ШАЛА!

ОБЕР ХЈУ ЕКЛЕНД ИЗ КИЛЕРТОНА (ЕНГЛЕСКА) БИО ЈЕ ПРОГЛАШЕН МРТВИМ АЛИ СЕ ПОВРАТИО У ЖИВОТ КАДА МУ ЈЕ ЈЕДАН ЊЕГОВ ЛАКЕЈ, ОПРЕМАЈУКИ ГА КАО ПОКОЈНИКА, НЕУКУСНО ШАЛЕКИ СЕ, УЛИО У ГРАО ГУТЕНБЕРГ РАКИЈЕ. ХЈУ ЕКЛЕНД ЈЕ ЖИВЕО ЈОШ 18 ГОДИНА.

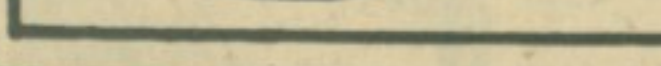

МОДЕЛ "САНТА МАРИЈЕ"

КОЛУМБОВОГ АДМИРАЛСКОГ БРОДА ЧИЈИ ЈЕ ЧИТАВ ТРУП ИЗРЕЗАН ОД ПОЛОВИНЕ ОРАХОВЕ ЛУСКЕ, НАЧИНИО ЈЕ ЈОЗЕФ МОЛНАР ИЗ БУДИМПЕШТЕ (МАЂАРСКА)

ЗВУЧНИ НОВАЦ

НА ИЛДОНЕЖАНСКОМ ОСТРВУ АЛОД БУЊЕВИ СЕ УПОТРЕБАВАЈУ КАО НОВАЦ

КОЛИЦА КОЈА СУ СПАСЛА ЈЕДНУ БАНКУ

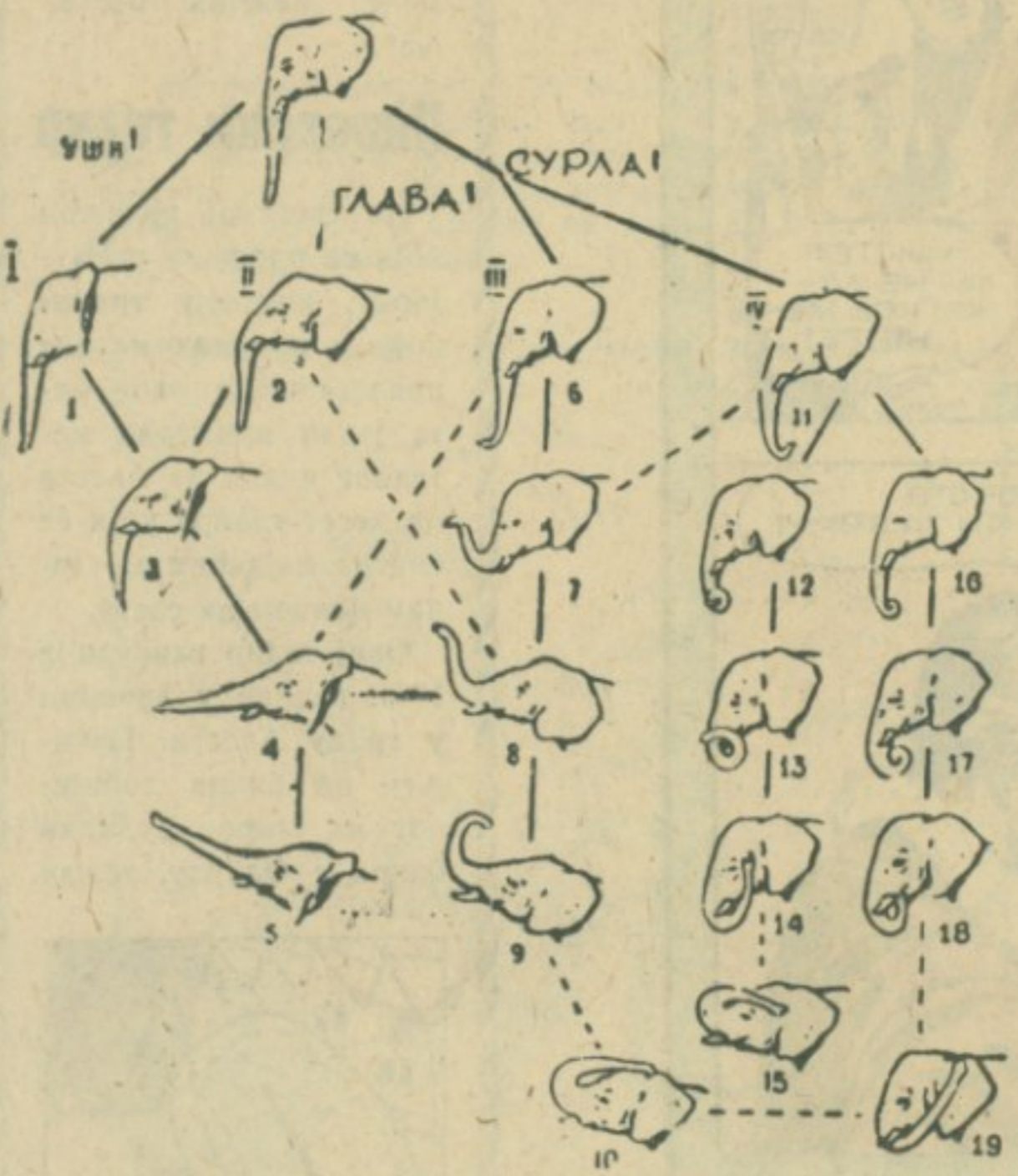
ПРОПАСТ ЈЕДНЕ БАНКЕ У АУТЕРВОРТУ, У ЕНГЛЕСКОЈ, СПРЕКЕНА ЈЕ НА ТАЈ НАЧИН ШТО ЈЕ ИСТА КОЛИЦИНА ЗЛАТНОГ НОВЦА 100 ПУТА ИЗНЕСЕНА КОЛИЦИМА НА ГЛАВНА ВРАТА И ТАДНО ВРАЌЕНА КРОЗ СПОРЕДНИ УЛАЗ (1830)

ГЕОСКЕ ДЕВОЈКЕ

СА АНДАЛУЗИЈСКЕ ОБАЛЕ У ШПАНИЈИ ОКУПАЈУ СЕ СВАКОГ ЛЕТА ТАЧНО 7 ПУТА ЊИХОВИ КУПАЌИ КОСТИМУ ДУГАСКИ СУ И ЗАТВОРЕНИ КАО СТАРИНСКЕ СПАВАКЦИЈЕ

КОЛИКО ИМА РЕЧИ «ЈЕЗИК» СЛОНОВА

(11). Подигнута увис и савијена сурла (9) изражава мањи степен „нелагодности“ но сви остали положаји сурле савијене на доле или назад (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19). Положај 7 и 8 значи да слон осећа јачи страх него при положају 9. Стање када се боре страх и непријатељско узбуђење, показано је на положајима 12 и 13.

Ако слон при томе још „пипка“ савијеном сурлом слепоочицу (14), значи да „јунаштво“ савладава страх. О различитим степенима страха може се судити по савијеном врху сурле (16 и 17), као и на основу тога да ли је слон врх сурле ставио у уста (18) или њиме додирује кљову и уво. Опипивање главе сурлом савијеном нагоре (10 и 15) треба сматрати те-

жњом да се савлада страх. Ако су још при томе глава подигнута а уши избачене напред, слон се због нечега љути.

Најизражајнији положаји сурле које и други слонови добро разумеју представљени су на цртежима 1, 7, 8, 9 и 10.

Овакав смисао даје мимском „говору“ слонова енглески научник Тинберген који је много времена посветио проучавању слонова и других животиња. Тешко је, међутим, рећи до које мере ово дешифровање изражава „расположење“ слопа.

Треба додати да се сва ова тумачења не односе на покрете главе и сурле у време кад слон једе или било што друго ради.

Разуме се да тумачења мимског језика слонова још нису потпуна. Ономе кога је наш чланчић заинтересовао за језик слонова препоручујемо да чешиће оде у зоолошки врт и да тамо, на лицу места, проверава „речник“ који је саставио енглески научник Тинберген. Није искључено да ћете можда и ви одгонетнути нове „речи“ или дати ново тумачење неким већ познатим речима.

Варљиви звуци

У једној енглеској лабораторији врше се опити с циљем да се нађе најпогоднији начин за примамљивање разних инсеката. Тако се, пчеле које су се, скупљајући нектар, задржале „на прекорременом раду“ примамљују натраг у кошницу на тај начин што им се репродукује зујање пчеле — матице, са магнетофонске траке.

Скакавце, међутим, примамљују „песмом“ предводника јата — такође снимљеном на магнетофонској траци — а затим их уништавају.

ОДАКЛЕ ПОТИЧЕ ИМЕ МОНТЕВИДЕО?

Монтевидео, престоница мале јужноамеричке Републике Уругвај релативно је нова. Основали су је 1726. године Шпанци. Овај крај је био стални камен спотицања између две велике колонијалне силе — Шпаније и Португалије.

Према веровању народа име Монтевидео настало је када је један морнар португалског порекла узвикнуо: „Монте вид еу“ („Видим брег“) угледавши брежуљак који се 80 метара уздизао

над улазом у залив. Од „Монте вид еу“ настало је Монтевидео, што је звучало више шпански.

Али неки научници се никакко нису задовољавали овим објашњењем. Уругвајски историчар Буонавентура Кавиља овако га објашњава: први морепловци који су долазили из Европе пловили уз обале Јужне Америке нашли су на југу Бразила потпуно равну обалу. Тада су, у ономе делу где је данас Уругвај приметили појединачне узвишице које су добро могле да послуже као путокази. Морепловци су их означавали римским бројевима I, II итд. Томе су додали правац, рачунајући од истока према западу, на шпанском: есте-оесте, скраћено Е-О. Брежуљак изнад залива на коме је касније изграђен Монтевидео обележили су бројем VI. Уписали су, дакле, у своје карте: Монте (брег или брежуљак) VI-Е-О. Лако се може растумачити да је из тога настало Монте-ви-део, тим пре што „де“ значи direction (правац). Био је то дакле шести брежуљак у правцу исток-запад.

Мајушни брег на улазу у луку, а он је нижи од највише телевизијске антене у граду, дао је име данашњем милионском граду.

СОЉАНКА — СЛАНА РЕКА

биру. Она има прилично слану воду, па су је стога назвали Сољанка.

Откуда се у речној води? Геолози су установили да је пре много милиона година на месту садашње Јакутије било огромно море. Каснијим издицањем и спуштањем земљине коре у неким крајевима образована су језера — лагуна из којих је вода касније испарила а остале наслага соли. Хиљаде година после тога море је опет прекриво те крајеве. У њему су таложене кречње љуштурице разних животињаца. Оне су падале на дно и

тамо се нагомилавале, прекривајући наслага соли Тако се изнад њих образовао дебели кречњачки покривач, овај крај је постао копно и по њему су потакле реке. Дубинске воде избијајући ка површини, износе и мање количине растворене соли која допсева у Сољанку. При истраживачким бушењима у Олекминској долини геолози су открили три слоја са наслагама чисте кухињске соли. Њихова укупна количина цени се на милијарду кубних метара. Према томе, Сољанка ће још милионе година тећи — слана!

НА ВРХУ ЈЕ ОБИЧАН, НОРМАЛАН ПОЛОЖАЈ ГЛАВЕ: СЛОН ЈЕ МИРАН. I СЛОН ЈЕ УЗБУЂЕН; II — У НАПРЕГНУТОМ ИСПЧЕКИВАЊУ; III — СЛОН ЈЕ НАПАДАЧКИ РАСПОЛОЖЕН; IV — У СТРАХУ И НЕОДЛУЧНОСТИ.

Ако само научите да га разумете, слон може много да вам „каже“. Он говори језиком покрета којим може све да се изрази, чак и разне нијансе доброг и рђавог расположења. Језик слонова састављен је од покрета главом, сурлом и ушима.

Погледајте наш цртеж. Горе, на самом врху представљен је обичан положај главе кад је слон миран. Али, нешто се већ изменило. Обратите пажњу на уши. Кад су уши померене напред (1) значи да је слон узнемирен. Подигнута глава (2) и уши померене унапред (3) сигуран су знак да је слон непријатељски расположен. Ако је још поред ова два злослутна знака слон још подигао сурлу (4 и 5) не очекујте ништа добро. Животиња је у раздраженом стању и ње се треба држати што даље.

Као што је познато, вода у рекама је слатка. Али, има река и са сланом водом. Једна од њих тече на крајњем северу Јакутске ССР, у Си-

КО ДА ПРЕБРОЈИ ЗВЕЗДЕ

Јосиф-Шеф Бен Абрахам из Чикага, стар 105 година, оженио дванаест пута и отац 65 деце, морао је ових дана пред судију због пребрзе вожње. Судија га је, међутим, ослободио, јер му је то био први прекршај саобраћајних правила још од 1914. године када је добио возачку дозволу. Абрахам је изјавио судији да његов најстарији син има 85 година, а најмлађи две и по. Показао је судији своју крштеницу, писану хебрејски, из које се види да се родио 1856. године. У Сједињене Америчке Државе доселио се 1961. Једном судском службенику који га је запитао да ли би могао да каже колико има унука и прауника, Бен Абрахам је одговорио: „Зар је лако пребројати звезде“.

МОРСКЕ КОКЕ И СТРАХ

На једној живинарској фарми у француском граду Кермасин — Пливидеу збио се необичан случај. У живинарницама где је било смештено 4.000 бисерки (или како се другачије зову морске кокоши) ноћу је увек горела светлост. Недавно је било од

лучено да се 1.000 бисерки прода. Увече, пред упућивање на пијаци, бисерке су сме стили у просторије где није било осветљења. Ујутру је откривено да је свих хиљаду бисерки — мртво. Како су стручњаци утврдили, једини узрок смрти ових осетљивих домаћих птица био је — страх.

ЕМУ »ЕМА« И ЊЕН РЕКОРД

„Ема“, једна ему-јенка, зоолошког врта у Твајросу, у Енглеској, поставила је заиста рекард. Од јануара је снала 30 јаја и тиме демантовала све уобичајне зоолозије. Наиме, женке емуа, аустралијске птице-тркачице сличне ноју и познате свим љубитељима укрштених речи, несу годишње просечно 13 јаја.

Бригу о извођењу младих из јаја, преузима ему-мушкар. Међутим, у овом зоолошком врту ему-мушкар, који се одазива на име Едгар, не поштује овај закон природе и одбија да седи на јајима које је Ема снала. Због тога је чувар зоолошког врта Рег Блаум, пре два месеца, ставио дванаест Еминих јаја у инкубатор и из њих излегао 11 птића. Од њих су 10 још у животу и одлично напредују.

Век од 1.400 година

Човек би могао да живи 1.400 година када би сваке године падао у зимски сан који би трајао три до четири месеца — тврди се у једном од последњих билтена америчког географског друштва. Ово тврђење засновано је на следећим аргументима: животиње које падају у зимски сан живе двадесет пута дуже од оних које зиму проводе у будном стању и сталном покрету.

Продужење човечијег просечног века — а овим проблемом баве се многи научници — веома је важно за космичка истраживања. Јер ће космонаути, пре него што стигну на далеке планете, морати да проведу у лету

десетине, па и стотине година. Ако би они падали у зимски сан, решавање проблема далеких летова, исхране и снабдевања кисеоником за време тих летова било би знатно олакшано.

Страшна зверка — мачка

Становници једног португалског града веома се поносе птицама које обитавају у њиховом градском парку. Из сасвим разумљивих разлога мачке из овог града гаје сасвим друга осећања према птицама. Питање заштите птица градски оци разматрали су на неколико седница. Најзад је одлучено да се свакој мачки обеси о врат звонце чији ће звук опомињати птице.

Ракета — стоматолог

Ракетну технику у стоматологији први пут је применио један малишан у Сједињеним Америчким Државама. Он је један крај мало јачег комада концa завезао за свој већ расклањени зуб, а други за ракету-играчку. Затим је малишан укључио механизам за лансирање и ракета је полетела у небо односећи са собом и извањени зубић.

НИКА ИМА 2.134 ГОДИНЕ

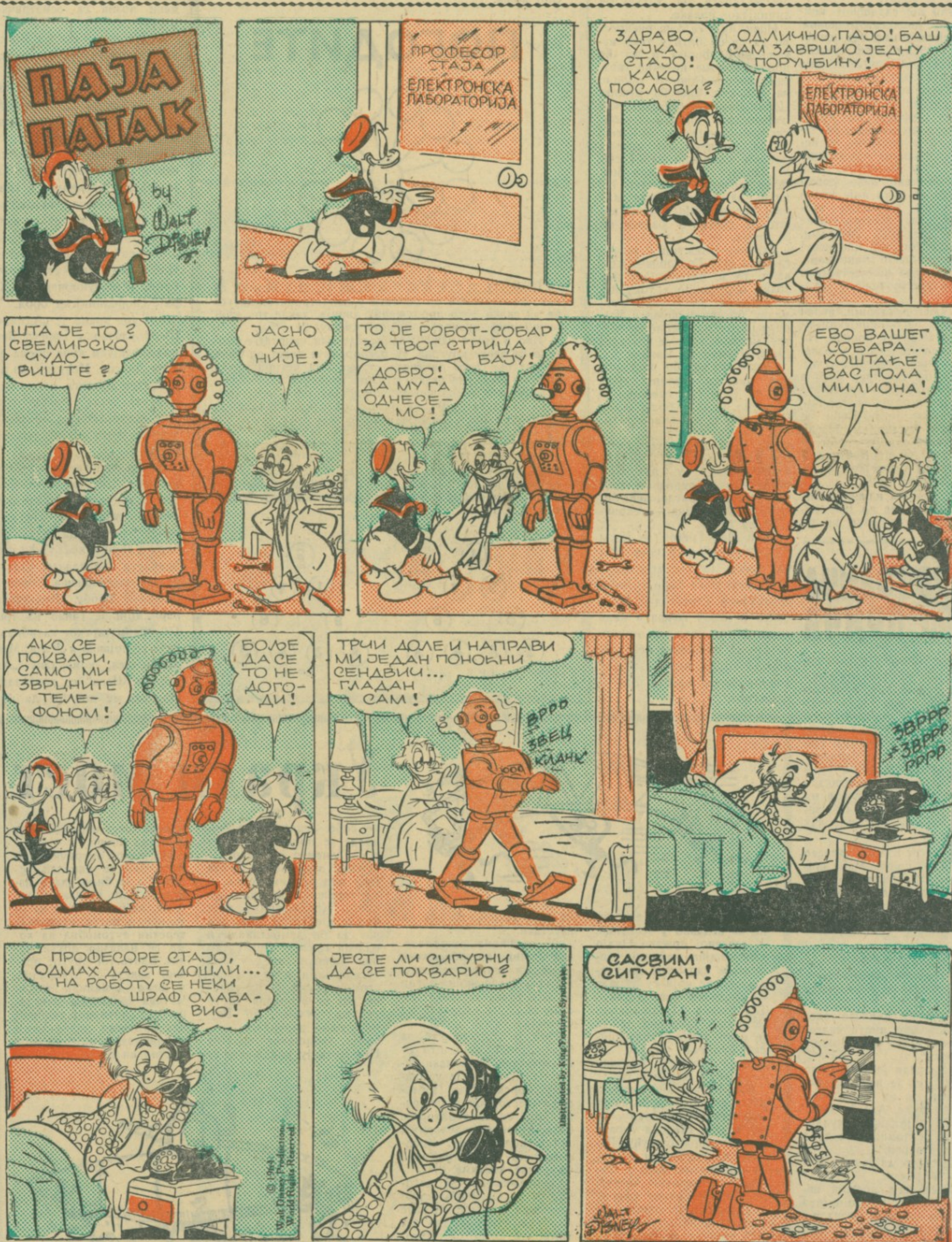
Приликом археолошких ископавања у Индији били су нађени метални новчићи од никла које је ковао цар Евтидем II, и то 170 година пре наше ере.

УБИЈАЊЕ ВУКОВА РУКОМ

Највећи лажов на свету барон Минхаузен причао је како је једном приликом убио вука, који га је напао, на тај начин што је завукао руку у његова уста и кроз ждрело му извукао црева напоље. Разуме се да му то није нико веровао. Али Лапонци који жи-

ве на крајњем северу и који вероватно никад нису чули за Минхаузена и његове лажи — лове вукове готово на исти начин. Када се нађу са вуком очи у очи они никад неће употребити оружје, већ чекају да их он нападне а онда, у погодном тренутку, заву-

ку му руку у чељуст и чапајући му грло удаве га. Истина, они при томе колико-толико заштићују кожу руку од оштрих зуба. Овом начину лова прибегавају да не би кварили вукову кожу која је далеко јевтинија ако се било на ком месту пробуши.

ИЗГЛЕДИ СВЕТСКОГ ШАМПИОНА МАК ГРЕГОРА У ТОКИЈУ

Под будним оком
свог оца и тренера
Боби Мак Грегор се
развија у најбољег
пливача-спринтера
на свету

Када је Мак Грегор, британски шампион у пливању слободним стилем, оборно светски рекорд на стази од 100 метара прошле сезоне, он је приметио: „Требао је да будем бар за секунду бржи да бих освојио олимпијску златну медаљу у Токију“.

Судећи по садашњој кондицији, двадесетогодишњи Шкотлађанин има све изгледе да постави нови светски рекорд на Олимпијади која ће почети октобра ове године. Време које сада постиже разликује се само за једну десетину секунде од његовог светског рекорда: 54 секунде; то је поставио на недавно одржаном такмичењу са СССР у Блекпулу. Мак Грегор је тако лако добио ову трку да нико није могао да посумња у његову способност да постави нове светске рекорде. Међутим, под вођством свог оца искусног олимпијског такмичара, он ће се сада концентрисати само на учествовање у тркама.

Мак Грегор старији, играч ватерпола на олимпијским играма у Берлину прошле године, сада је тренер у базицима у Фолкерку у Шкотској. Овде је он тренирао Бобија и развијао његове квалитете за олимпијског победника. Готово сваког јутра Боби по један сат тренира у базени пре него што пође возом на предавање из архитектуре на Краљевском техничком колеџу у Глазгову.

Мада је Боби и раније много обећавао, све до 1959. године се није појавио ни на

једном озбиљнијем такмичењу. Тек тада је освојио титулу јуниорског шампиона на 100 јарди, а годину дана доцније и титулу шкотског шампиона — јуниора и стигао трећи на британском такмичењу за омладинце на 110 јарди. Мак Грегор старији је био необично задовољан али је саветовао да Боби причека још две сезоне пре него што поново учествује на неком такмичењу. А када се појавио, изазвао је праву сензацију пошто је поставио британски рекорд за сениоре на стази од 110 јарди са временом 55,6 секунди — само пола секунде мање од најбољег светског рекорда у то време. Пето место у европском финалу у Лајпцигу и златна медаља са „Комонвелт“ игра у Перту у Аустралији, потврдили су да овај млади Шкотлађанин може рефлектирати на титулу олимпијског првака.

Ипак, није се баш очекивао да ће он бити у тако изванредној форми и да ће прошле сезоне постићи светски рекорд. Прво је оборио за 7/10 сек. светски рекорд Џона Девила, аустралијског олимпијског шампиона постигавши време од 54,4 сек. да би га неколико недеља доцније поправио на 54 сек. У Дандију је поставио још један значајан рекорд: 110 јарди за 53,4 секунде али овај рекорд није признат пошто је пливао у базену од 33 метра.

Уколико постоји нешто слабо у Мак Грегоровом пливању то је несигурност његових окрета. Због тога није успео да постигне максималну брзину у финалу игра у Перту и изгубио је златну медаљу која је припала Дикв Паунду из Канаде.

Сваки пут кад би поставио нов светски рекорд, Мак Грегор је и сам говорио да је могао постићи бољи окрет. Целе зиме је марљиво тренирао покушавајући да усаврши ову неопходну компоненту стила. Када његови окрети буду у потпуном складу са изванредним темпом његовог краула, неће бити бољег пливача — спринтера на свету.

Боби Мак Грегор је један од „рођених“ спортиста који би могао да постигне значајне резултате било у којој дисциплини. Страстач је фудбалер и играч голфа а када жели да се потпуно опустити, не пружа му ништа веће задовољство од пецања у поточима близу његове куће у Фолкерку.

ЗА 20 ГОДИНА 2.000 ПРИЧА

Алфонс Але (1854—1905), познат као један од најбољих француских хумориста прошлог века, био је врло продуктиван и недељно умео да напише и по две приче. Пуних двадесет година био је стални сарадник париског „Журнала“ и „Сурира“ (осмех). Савремени критичари прилично су га ценили, а милиони читалаца нису га узимали озбиљно због његових лакрдија.

За двадесет година написао је око 2.000 прича. Међу њима је наравно било и од мање вредности, као и код нашег Нушића. Али овакав рекорд у броју није постигао ни Бен-Аквиба.

Осим фељтона, Але је дао и неколико позоришних комедија и објавио хумористичке веселе приче у неколико свезака.

Једанпут је написао ово: „Није довољно имати талента. Треба знати да се њиме и послужи“.

Још у школи је важио као духовит. Кад је неки професор казао да ни човек није савршено биће, Але је додао: „То није ништа чудновато кад се помисли на доба када је створен.“

У разговору са једним Енглезом је рекао:

„Разлика која постоји између вас и нас је у томе што ми дајемо улицама имена, која се односе на наше победе: Риволи, Јена, авени Ваграм и слична, а код вас улице носе имена ваших пораза: Трафалгар, Брии...“

Пливао до школе

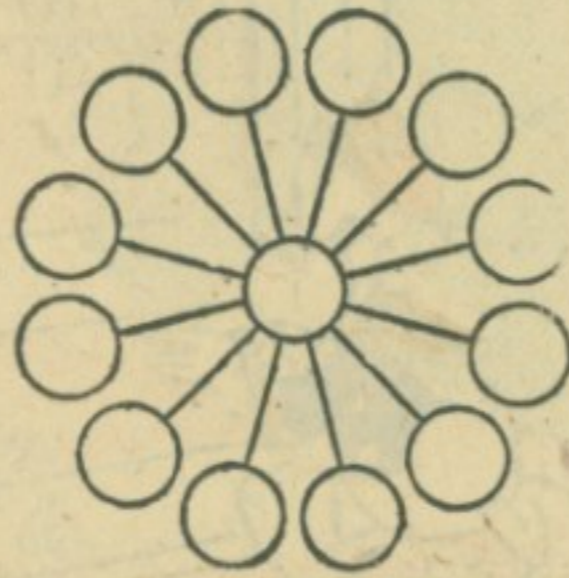
Нови премијер Индије Лал Бехадур Шастри одрастао је као син сиромашних родитеља. Кад га је једном неки новинар замолио за његову фотографију из детињства, Шастри му је одговорио: „Да бих дошао до школе морао сам да препливавам Ганг јер нисам имао новца за превоз. Зар мислите да неко ко је овако растао има фотографију из детињства?“

НАПУШТЕНО СЛОНЧЕ

Једну необичну поруку — рецепт за исхрану једне слоновске бебе — упућену чуварима у Кригеровом националном парку у Трансвалу емитовала је радио-станица из Преторије. Наиме, један турист који је допутовао у Преторију испричао је да је у Кригеровом парку видео једно слонче од свега две седмице које је мајка-слоница напустила. Уморно и гладно, слонче је покушавало да стигне сваки аутомобил који би крај њега прошао.

Директор зоолошког врта у Преторији јавио је преко радија чуварима у Кригеровом парку где се отприлике слонче налази и како га треба хранити. Препоручио им је да му шест пута на дан дају по пола литра млека, по једно ровито јаје и по шољу воћног сока. Оваквом исхраном он је већ одгајио једну напуштено бебу-носорога и једног малог нилског коња.

ПОГОДИТЕ

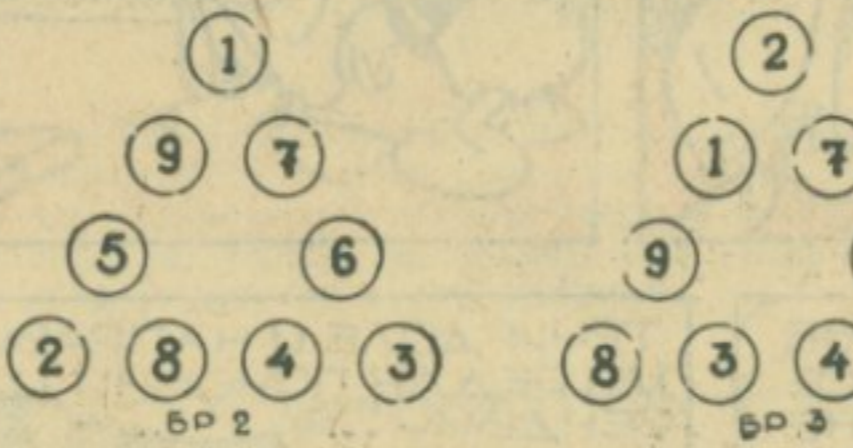

Цифре 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 могу се тако распоредити тј. уписати у ових тринаест кругова да сваки збир продужених линија, дакле три круга у једном правцу, дају исту цифру: 21.

Ево и друге вежбе: замислите или нацртајте троугао са девет кругова, тј. распоредите девет од ових 13 кругова тако да свака страна има четири круга чији ће збир, на свакој страни, износити 17.

И најзад трећа вежба: користећи опет исти троугао од девет кругова распоредите цифре тако да збир буде 20.

(Решење: 1. вежба — у средиште упишите 7, а цифре уписујте редом у правцу кретања казаљке на сату: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 6, 5, 4, 3, 2, 1. 2. вежба — ставите цифру 1 у врх, а затим наставите да уписујете са десна на лево: 7, 6, 3, 4, 8, 2, 5, 9. 3. вежба — ставите у врх цифру 2, а затим са десна на лево: 7, 6, 5, 4, 3, 8, 9, 1).

Необична крађа догодила се недавно у Америци. У савезној држави Охајо саобраћајна милиција добила је наређење да тражи лопове који су украли — гвоздени мост дугачак 17 метара. Полицијском истрагом утврђено је да је неко помоћу ацетиленске буктиње исекао на комаде мост у близини Кливленда, и однео га.

Ево једног још необичнијег случаја. Група чикашких гангстера пред очима многих сведока украла је седмоспратну кућу. Радови на грађевини су били поодмакли: већ је био подигнут челични костур. Једног празничног дана на градилиште је дошло седма камиона са „радницима“ који су се енергично латили посла: да демонтирају метални костур. Ни-

ко није ни покушао да их заустави.

У архивама аустралијске полиције забележена је крађа једног теретног вагона. Једне ноћи вагон је без трага и гласа нестало са пруге недалеко од Сиднеја.

Има и „стручњака“ за крађу „робе“ као што су подморнице. Британска полиција ухватила је у близини морске базе Портсмута шесторицу мушкараца који су са територије базе износили, у деловима, једну подморницу. Крађивци су имали на себи пљурачке костиме.

Занимљив случај догодио се неком Рејнолдсу из америчке савезне државе Алабаме. Његова два аутомобила била су затворена у гаражи, испред самог прозора његове днев-

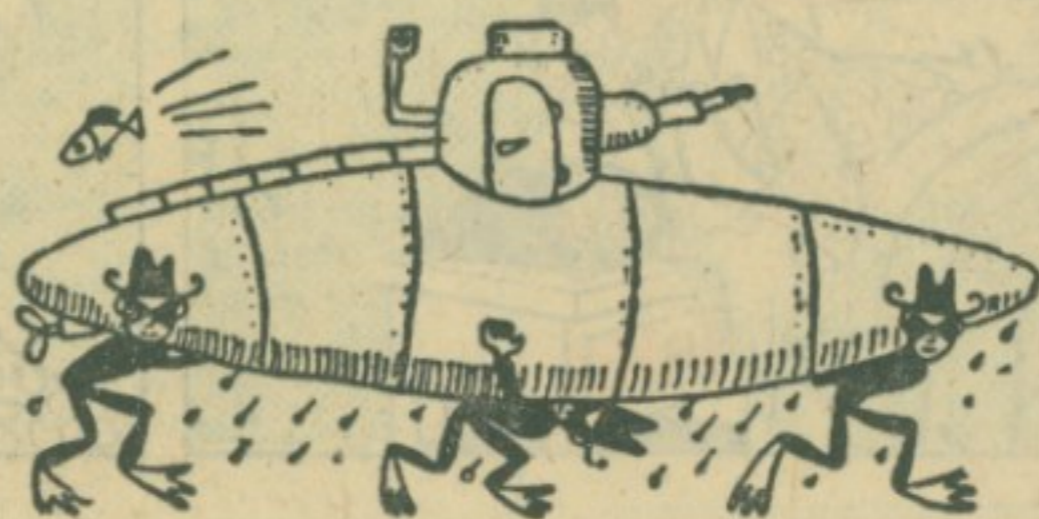
Украли мост

не собе. Једног дана Рејнолдс је пришао прозору и — занемом од запрепашћења: аутомобили су стајали под воденим небом, а од гараже није било ни трага. Крађивцима није био потребан ни један пун час да би демонтирали и однели гаражу. Они су то чак учинили пред очима суседа који нису ни прстом мрднули да их спрече јер су веровали да се гаража уклања по Рејнолдсовом наређењу.

Из зоолошког врта у Њу Делхију крађивци су

однели шест отровних краљевских кобри.

Из једног америчког циркуса био је украден тигар. То је било овако изведено: до кавеза с тигром, који је стојао на отвореном месту, пришао је теретни аутомобил на коме се налазио други кабез. Врата тог другог, празног кавеза су отворили у њега домамили тигра. Читаву операцију извештава је у потпуној тишини; чак ни тигар, иначе љут и каприциозан, није од себе пустио ни гласа.

Разочаран стањем енглеског позоришта, почетком овога века настало се на континенту. Од 1908. године уређивао је и издавао позоришни магазин „Маска“, захтевајући фузију свих позоришних уметности: сценарија, режије, дијекције, осветљења итд. Његова књига „О позоришној уметности“ имала је велики успех у позоришном свету у старом делу Европе.

Елеонора Дузе га је позвала да за њу режира „Росмерхолма“ од Ибзена, а Станиславски да постави на сцену Хамлета у московском уметничком позоришту. Сара Бернар, Макс Рајнхард, Стриндберг, Капо, Жуве, Баро и Ајзенштајн такође су с њим сарађивали и сви су га ценили и поживали. Кад га је Мусолини звао да режира „Кво вадис“ Крег му је одговорио да је он позоришни режисер а не мајстор арене.

Крег живи сада повучено са својом кћерком Нелом, али се стално интересује за струку и ревностно прати све догађаје. Кад се поведе реч о позоришту пада у младачко одушевљење, јер осамдесет година рада на даскама није мала ствар.

Овај крпки старца не држи никакву дијету. Вечерава у свом омиљеном ресторану у Ници, још пуши холандске цигаре и доцкан у ноћ иде на спавање.

ПРОТЕРИВАЊЕ НЕПРИЈАТЕЉА

На острву Диксон у Северном мору, Совјети су за време рата имали поларну радио-станицу коју су држала четири човека.

У јесен 1942. године ратни ехо је допро чак до Диксона. У пристаниште су често пристизали бродови са обала Норвешке које су оштетили немачки бомбардери.

У то време учестале су шифре из Москве и Мурманска: „Појачајте службу осматрања; према прикупљеним обавештењима Немци намеравају да се усидре негде на северу“.

На 300 километара северно-источно од Диксона изненада је 25. августа потопљен совјетски брод „Сибирјак“, а 27. августа око 2 по поноћи, зачуо се телефонски испрекидани позив са осматрачког места:

— На три миље од Диксона, курсом ка острву прилази неки брод...

Порука није довршена; предата је отворено, без шифре, јер није било више времена, и додато: непријатељски.

Руководилац овог поморског сектора Иванович Минев био је већ све предвидео и спремао се да дочека непријатеља.

У пристаништу су се налазила три брода: ледоломац „Дежњев“ који је сада употребљаван као стражарски брод, „Революционар“ и „Кара“, споролинијски брод.

За то време је „Адмирал Шер“ улазио у мореуз Вега подешавајући курс према заливу Диксон. Међутим, из непознатих разлога остао је у мореузу. Када се мало развила магла лепо се могла видети силуэта непријатељског брода.

Да би прехитрио непријатеља „Дежњев“ му пође у сусрет и ускоро настаде обојстрано пушкарње. На „Дежњеву“ почеше да падају морнари и само захваљујући прибраности команданта, брод је спасен од потапања. Убрзо се умеша у борбу „Революционар“, који је гађао из топа 150-милиметарског калибра. А када се појавио и „Кара“ Мендес-Болкен, командант „Адмирала Шера“ се изненадио. Признао је доцније да није

КАКО СМО УСПЕЛИ ДА
САЧУВАМО ОСТРВО И
ЛУКУ ДИКСОН ОД
НЕМАЧКОГ ВОЈНОГ БРОДА
„АДМИРАЛ ШЕР“— ПИШЕ
Ј. ЛИТВИНЕНКО.

очекивао такав отпор. Наиме, Немци су намеравали да се усидре на некој тачки северног морског пута. Одатле је требало да њихових 180 људи изврше десант на Диксон јер се веровало да на острву има важног стратегијског материјала о целом овом сектору, затим да потпаље складишта угља и да униште радио-станицу.

Пошто је и „Кара“ настрадао: поломљен јој је командни мост и начињена рупа на цистерни а од димне завесе није се могло ни дисати ни гледати — морала је да се повуче и да изиђе из домета гађања.

После овога „Адмирал Шер“ је још неко време кружио око острва гађајући радио-станицу а 29. августа командант је добио наређење из Нарвика да га повуче из Карског мора.

„Адмирал Шер“ је био линијски борбени брод начињен око 1930. године. Према Вашингтонском уговору од 1922. Немачка није имала права на бојне бродове веће од 10.000 тона. Због тога су Немци букувално препуњавали бродове наоружањем, мада су се држали ограничења. На „Шеру“ је било шест 280-милиметарских топова, осам 150-милиметарских и доста противавионских пушака.

Због чега су Немци одустали од даље борбе? Свакако су добили утисак да пред собом имају много јачег непријатеља но што су се надали а то је добро дошло Совјетима.

ПОЗОРИШНИ ВЕТРАН

Гордон Крег, некадашњи творац модерног позоришта, прославио је на француској ривијери свој 92. рођендан. Још као дете (1880) ступио је на позорницу са својом мајком чувеном глумицом Елен Тери. Затим је био у Ирвинговој трупи где је започео као талентован глумац, али се већ 1890. године посветио режији и сценографији.

Разочаран стањем енглеског позоришта, почетком овога века настало се на континенту. Од 1908. године уређивао је и издавао позоришни магазин „Маска“, захтевајући фузију свих позоришних уметности: сценарија, режије, дијекције, осветљења итд. Његова књига „О позоришној уметности“ имала је велики успех у позоришном свету у старом делу Европе.

Елеонора Дузе га је позвала да за њу режира „Росмерхолма“ од Ибзена, а Станиславски да постави на сцену Хамлета у московском уметничком позоришту. Сара Бернар, Макс Рајнхард, Стриндберг, Капо, Жуве, Баро и Ајзенштајн такође су с њим сарађивали и сви су га ценили и поживали. Кад га је Мусолини звао да режира „Кво вадис“ Крег му је одговорио да је он позоришни режисер а не мајстор арене.

Крег живи сада повучено са својом кћерком Нелом, али се стално интересује за струку и ревностно прати све догађаје. Кад се поведе реч о позоришту пада у младачко одушевљење, јер осамдесет година рада на даскама није мала ствар.

Овај крпки старца не држи никакву дијету. Вечерава у свом омиљеном ресторану у Ници, још пуши холандске цигаре и доцкан у ноћ иде на спавање.

«АВАНТУРЕ У РИЈУ»

ЖАН ПОЛ БЕЛМОНДО МОРАО ЈЕ МНОГИМ ОПАСНОСТИМА ДА СЕ ИЗЛОЖИ ЗБОГ ФИЛМА «АВАНТУРЕ У РИЈУ» ЈЕР ЈЕ СВЕ ОПАСНЕ СЦЕНЕ ИГРАО БЕЗ ДУБЛЕРА.

дидима, страшне рибе пирине, прашумска грозница и не испитани археолошки остаци у унутрашњости земље — све је то непосредна стварност као и огромна, још неискоришћена блага земље, налазишта нафте и људи који се упркос примитивности и бедности силито прикључују модерном животу. Зелени пакао дунгле Амазона исто је тако стварност као и нови град Бразилија који је тек изникло из прашуме.

Историја Бразила почела је једном путоловинама: Педро Алварез Кабрал је првобитно намеравао да једри према западу у источно-индијске поседе Португалије. Снажан оркан у висини Канарских острва скренуо га је са курса тако да је 22. априла 1500. године стигао на обалу данашње државе Бахија и тако открио Бразил.

Идеја да се у Бразилу између лучког града Рија, суперметрополе Бразилије и тајанственог Амазона — сниме велики авантуристички и хумористички филм јавила се на филмском фестивалу у Мардел Плати. Овом идејом нарочито су се одушевили француски режисер Филип де Брок и глумац Жан Пол Белмондо. После вишемесечних припрема, после многих летова у Бразил ради одабирања терена за снимање и после добијеног одобрења — пошла је филмска експедиција.

Узбудљиву историју снимано је уз неописиве напоре режисера Филипа де Брока и камермана Едмонд Сежан у Рију, Бразилији и забаченом Манаосу, где је некад добивање «крваве гуме» стајало хиљаде људских живота, као и грозницом зараженом Амазону.

БЕЛМОНДО У ОПАСНОЈ СИТУАЦИЈИ

Према општем мишљењу прошла су времена великих путоловина — 19. столеће је избрисало последње беле мрље на географским картама. Па ипак у свету постоји још једна земља која је и данас препуна узбудљивих путоловина — Бразил. Ова највећа држава Јужне Америке, представља царство које истраживаче и светске путнике још ставља пред тајне. Бразил је пуна опасности и путоловина, као права кулиса за једну од најузбудљивијих филмских сцена данашњице.

Бескрајне мочваре с кроко-

Снимање филма «Авантуре у Рију» праћено је небројним комичним догађајима. Жан Пол Белмондо се сурвао са четвртог спрата у Бразилији услед невремена у дунгли сними мање у мочварама је представљало животну опасност за све учеснике; летови у лакој спортој машини између острва Бразилије били су више него вртоломни а највећу панику међу гостима једног луксузног хотела изазвала је Белмондова шала да је у њихове собе пустио мале крокодиле!

Почетак једне каријере

Код циркуског директора Карла појавио се један млад човек и изразио жељу да буде ангажован као «мајмун». Карл је то одбио пошто није желео да проширује своју менаџерију.

Посетилац је пошао ка вратима клецајући у ходу и пре него што је изишао зауставио се зачас и почешао се левом ногом иза десног уха.

— Поновите то још једном! — узвикну Карл. Млади човек је поновио и — био ангажован.

То је био Едуард Клишинг (1813 — 1877), најчувенији човек-змија свих времена по коме су ови људи названи «клишингери».

Добио је препоруку као «највећи мајмун столице» јер је био тако невероватно гибак и савитљив да су га често сматрали као правог мајмуна када је наступао у мајмунској кожи.

Опклада у кошуље на утакмици

Вероватно су најчудније опкладе склапане пре око 500 година када су се два тима Ацтека борили међу собом. Утакмица се играла у великој дворани старог двора која је могла да прими неколико хиљада гледалаца. Сваки тим је настајао да једну камену лопту тешку око 10 килограма гурне у једну рупу у зиду. Али најгоре је у томе било што су играчи могли да се служе само коленима. Вероватно су то биле најтеже утакмице које свет уопште познаје. Па ипак, ма како те утакмице биле тешке — опкладе су биле још чудније. Навијачи оног тима који изгуби морају победничкој страни да даду своје кошуље. Да

би ово избегли многи навијачи су долазили на утакмице без кошуља. У таквим случајевима победници су им скидали друге делове одела тако да су многи побеђени одлазили кући готово наги, или су покушавали да се спасу бекством. Трка која је тада настајала трајала је сатима. Играчи победничког тима могли су да бирају најлепше кошуље и од навијача противничког тима и од својих.

СТАРИ «ТЕЛЕФОНИ»

Пре него што је Бел пронашао телефон људи су се ипак служили «телефоном», истина, друкчијим од наших данашњих. Персијанци су имали такозване «вишестепене станице» са људима који су најгласније могли својим снажним гласовима да преносе вести из провинције ка престоници и обратно. На сличан начин обавештавао је и Цезар у Галији где су се вести на 250 километара преносиле за 14 часова. Станице су се налазиле на брдима високих преко 1.000 метара. Највећи домет гласног лозивања забележен је у Француској 1670. године

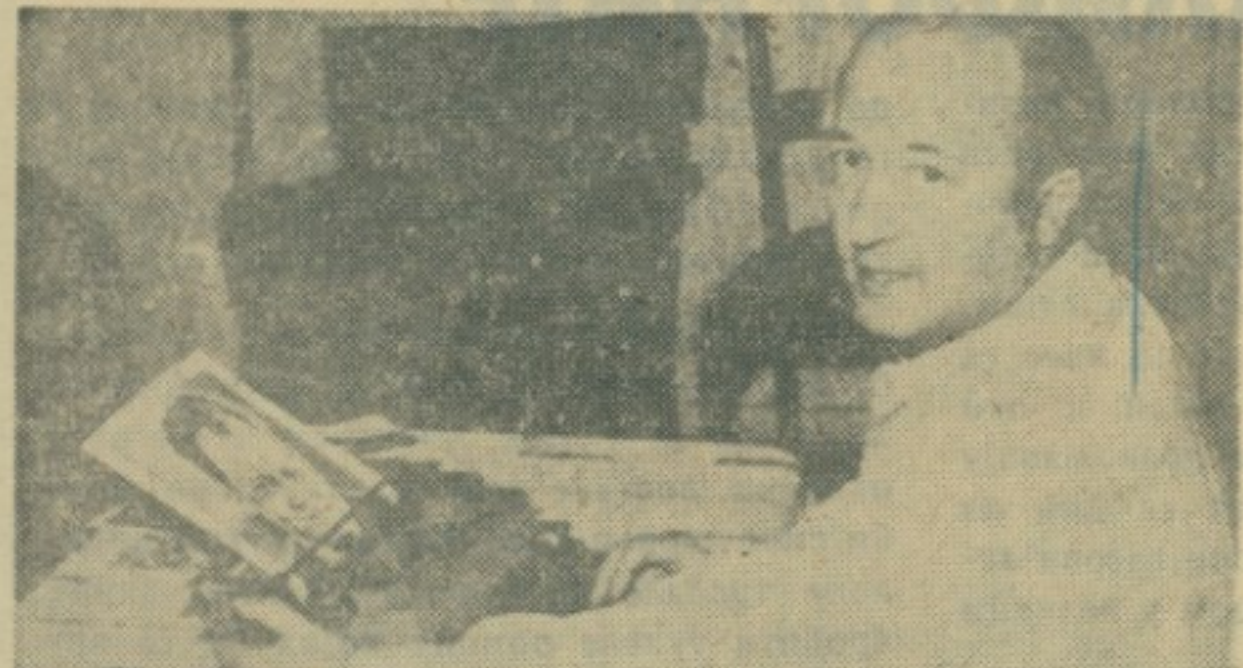
када је Самуел Морленд преко једне цеве, као мегафона, пренео краљеву наређење на пет километара далеко. Краљ је био толико одушевљен тим проналаском да је одмах произвео Морленда за племића.

У СВЕМИРУ — 95 САТЕЛИТА

Од 4. октобра 1957. у орбите око Земље или Сунца човек је досад лансирао 235 вештачких сателита. Од тога броја у свемиру се налази још 95 и то: 74 америчка, 18 совјетских, два британска и један канадски. Поред тога, по свемиру се креће 328 других предмета земаљског порекла, као што су «изгорели» ступњевци вишестепених ракета и делови распалих сателита, као и 400 милиона бакарних иглица које су пре две године лансирале амерички научници и које сада образују око Земље појас широк 8 километара.

Најстарији сателити који се још налазе у свемиру јесу: «Експлорер I» и «Вангард I» који од фебруара, односно марта године 1958. круже око наше планете. «Вангард I» још и сад доставља на Земљу радио-сигнале.

СЛИКА БРИЖИТ БАРО ПОМОЋУ СЛОВА

АБЕЛ СА СВОЈОМ ПИСАЊОМ МАШИНОМ (ДОЛЕ). ПОРТРЕ БРИЖИТ БАРО ОТКУЦАН НА ПИСАЊОЈ МАШИНИ (ГОРЕ)

Жозеф Абел из Франкфурта бави се необичном уметношћу: откуцава портрете на писањој машини. Други уметници за ово употребљавају блок за скице и оловку, а он — стару писању машину и хартију за њу. Абел је раније био модни цртач али је за врло кратко време научио да куца и чак стално побеђивао на такмичењима у брзини. Тада је напустио цртање и као свој алат изабрао писању машину. Али није могао сасвим да се одрекне уметности: његов стваралачки дух појавио се на несудан начин. Вешти дактилограф почео је да црта помоћу писаће машине и уско

ро је развио невероватну технику. Његови «потези» састоје се искључиво од малог слова „м“ јер сматра да то слово најбоље испуњава простор. Портрети зато личе на растер-фотографије у којима: на светлим местима хартија остаје бела а на тамним се појављује одговарајући број слова „м“.

Уметничка дела куцања на машини постала су толико чувена да уметник са свих страна добија поруџбине а поште и захвалнице. Сада се дактилограф-уметник спрема да купи нову писању машину али тражи модел који ће одговарати захтевима малог „м“.

ВОЈА ДИВЉИ САМ

АПАЧ ЈЕ ПОСРЧУО ПОД САМОВИМ НАПАДОМ...

А ЗАТИМ ЈЕ ПАО И ВИШЕ СЕ НИЈЕ ДИГАО.

ХВАЛА ТИ, КУЦО!

МАДА МАЛОБРОЈНИ, ФАРМЕРИ СУ БРЗО НАДЈАЧАЛИ АПАЧЕ...

ТРЕВИС СЕ ЛИЧНО ОБРАЧУНАО СА СВОЈИМ МУХТЕЉЕМ...

ИТАК НЕКОЛИЦИНА АПАЧА УСПЕЛА ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ.

НЕКА ИХ ВАЖНО ЈЕ ДА СМО СПАСЛИ ТРЕВИСА И ЛИЗБЕТ!

МЕРУТИМ, ЈЕДАН АПАЧ ЗГРАБИО ЈЕ ДЕВОЈЦИЦУ...

ПУЦАЈТЕ НА ЊЕГА! УБИЈТЕ ГА! ОТЕО ЈЕ МОЈЕ ДЕТЕ!

ВАН ДОМЕТА ЈЕ МОЈЕ ПУШКЕ!

А КОЈИ СУ НАМ ДАЛЕКО!

ЈУНАЦИ ШУМСКОГ

Замислите да се налазите на необичном стадиону на коме су се окупиле најбоље атлете животињског царства, приспеле из свих крајева света. На стадиону треба да се одржи такмичење у петобоју.

Почиње парада учесника шумске спартакијаде. У једном реду ступају северни јелен, жаба, вук, зец, медвед, веверица. Ту је и гепард поред афричких вишебојца лава и ноја и аустралијанског кенгура.

Програм првог дана предвиђа трчање на сто метара и десет километара. Главни судија — сова — позива на старт прву четворицу тркача: лава, веверицу, зеча и ноја. Пуцањ и... погрешан старт. Нерви дугоухог зеча нису издржали и он је журно пре времена. Поново пуцањ и овог пута сви такмичари кренули су истовремено. Одмах је било јасно да на прво место претварају њих троје: зец, лав и ној. Они кидају траку на старту готово истовремено. Иза њих је остала само веверица.

Резултати су објављени. На првом месту је ипак лав који је развио брзину од 80 километара на час. Друго место је заузео зец, а треће ној.

У другој групи наступа вишеструки светски рекордер — гепард. С њим на старт излазе вук и медвед. Пуцањ и — трибине се проламају од одушевљених поклича. Гепард је поставио нов светски рекорд у трци на сто метара, јурећи брзином од 112 километара на час. На старт је као други стигао вук. Медведов резултат износио је свега 40,2 километара на час.

У последњој групи наступили су северни јелен и кенгур јер је жаба одустала од такмичења. Ево резултата: кенгур — 48, северни јелен — 47,2 километара на час.

Другог дана спартакијаде одржан је шумски стазама крос на десет километара. Старт и финиш на стадиону. Од самог почетка вођство су преузели гепард и ној. Уско-

ПЕПЕО

кивано је заузела жаба са изванредним резултатом: окочила је увис једанаест пута више од сопственог раста. Друго место припало је веверици.

Најзанимљивији су били скокови у даљ. У овој дисциплини многи такмичари постигли су добре резултате. Даље од свих скочили су лав и кенгур, али је жири правично поступио код је узео у обзир и величину такмичара. Због тога су највише оцене такође добили зец, жаба и веверица.

Последња дисциплина у петобоју — пливање — разочарала је навијаче. На чело је опет стала жаба. Остали пливачи постигли су неважне резултате. Кенгур и ној одустали су од овог такмичења. У табели резултата, оцењених оценом од 1 до 5, судије су ради поређења унеле и резултате које постиже човек.

Ова замишљена спартакијада има потпуно реалну основу. Наведене брзине блиске су стварним и измерили су их ловци и истраживачи животињског света.

Наша знања из ове области још су оскудна и непот-

МАКСИМАЛНА БРЗИНА ЖИВОТИЊА И ЊИХОВЕ „АТЛЕТСКЕ“ СПОСОБНОСТИ И МОГУЋНОСТИ ЗАНИМАЈУ НЕ САМО ЗООЛОГЕ И СПОРТИСТЕ, ВЕЋ И ФИЗИЧАРЕ, БИОНИЧАРЕ И БИОХЕМИЧАРЕ.

ро се њима приближио и кенгур. Са другог километра стигла је вест да су медвед и веверица почели да заостају, а да се групи водећих приближава лав.

И ево, на стадион улеће гилпким скоковима гепард. Уз одушевљене повике навијача он кида траку на старту. Само после два минута на тркачкој стази појављује се лав, а за њим кенгур.

Такмичење се наставило. У скоку увис прво место неоче-

БОТЛА

ИМЕ СПОРТИСТЕ	ТРКА НА 100 М	ТРКА НА 10 КМ	СКОК УВИС	СКОК УДАЉ	ПЛИВАЊЕ	ПОЕНИ	МЕСТО
ГЕПАРД	5	5	4	4	3	21	1
ЛАВ	4	5	4	5	2	20	2
ВУК	4	4	4	4	3	19	3-4
ЗЕЦ	4	4	4	5	2	19	3-4
ЛОС	4	4	3	3	3	17	5-6
КЕНГУР	4	5	3	5	0	17	5-6
ВЕВЕРИЦА	2	1	5	5	3	16	7
ЖАБА	0	0	5	5	5	15	8-9
ЧОВЕК	3	2	3	3	4	15	8-9
НОЈ	4	5	2	3	0	14	10
МЕДВЕД	3	4	1	2	3	13	11

НАУЧНИК И ЈЕРЕТИК

Један од најобразованијих људи средњег века, проф Лико де Мирандола, 1486. године истакао је објаву на вратима једне цркве у Риму у којој је предложио за дискусију било коме научнику, 900 теза из различитих научних области. При томе се дискусија могла водити на језику који противник изабере, у прози или стиховима, и то у било коме песничком метру. Међутим, ниједан научник није се пријавио, а самог грофа су чак оптужили за — јерес.

пуна. Међутим питање максималне брзине животиња и њихових „атлетских“ способности и могућности, занимљиво је не само за природњаке и спортисте. Физика, биохемија, бионика и читав низ других наука могу одатле да извуку много нових података. Довољно је можда да поменемо с коликом пажњом авијатичари и данас проучавају летачке способности птица.

Карактеристичан је овај случај. Када су механичари, који везе немају са зоологијом, пројектовали апарат који може да се највећом брзином креће ослањајући се на четири тачке ослоња, добили су прорачун чије су се бројке готово потпуно поклапале са подацима о телесном саставу гепарда.

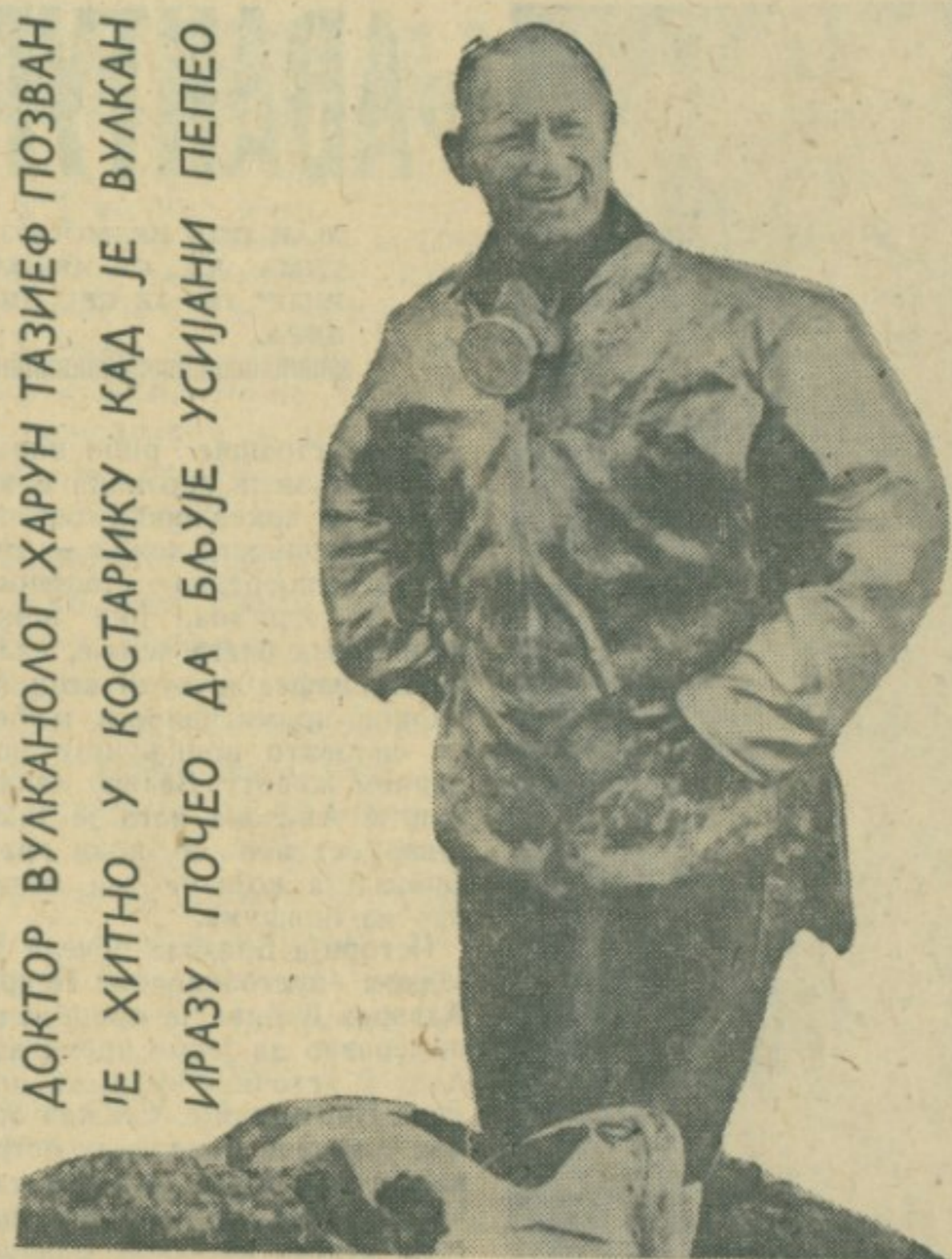
Вулканолог Тазиеф живи у Паризу кад није на неком од својих честих путовања. На питање француских новинара због чега је ишао у Костарику, познати стручњак је одговорио:

— Већ више од годину дана вулкан Иразу ради. Становништво и влада Костарике су били узнемирени због тога што знају да је његова лава пре 250 година разрушила град Картаго. Иако је вулкан био класиран као неактиван јер је одавао такав утисак, требало је бити опрезан. Догађа се да и заспали вулкани нагло прораде и изазову најгоре катастрофе пре него што становништво суседних градова стигне да напусти своје домове.

— Како се пробудио Иразу?

— Јавиле су се експлозије из недара вулкана на 3400 метара надморске висине. Крајем са пречником од 300 метара појавио се 13. марта 1963. године и из њега су експлозије избациле око милион тона вулканског пепела. На планинама планине, слој пепела је дебљи од једног метра. А на 6 километара далеко од

ДОКТОР ВУЛКАНОЛОГ ХАРУН ТАЗИЕФ ПОЗВАН ЈЕ ХИТНО У КОСТАРИКУ КАД ЈЕ ВУЛКАН ИРАЗУ ПОЧЕО ДА БЉУЈЕ УСИЈАНИ ПЕПЕО

ТЕЖАК ПОСАО

кратера он је још 25 см дебљи.

Ако би пепео наставио да се тако нагомилала опасност би била мања. Али ако падне обилна киша стварају се реке муља које као бујице уништавају све пред собом.

— Да ли Иразу излива лаву?

— Не. Његова лепљива лава се не излива. Вулкан изражава свој бес „бљујући“ пепео приликом сваке експлозије. Због тога се наш рад компликује. На анализу можемо да узмемо само ово лепљиво благо које је киша претворила у гомиле муља.

О великој храбрости групе вулканолога и самог доктора Тазиефа излишно је говорити. Сићи у кратер једног вулкана за време ерупције и забележити апаратима ударне таласе, избећи усижани пепео — свакако је херојство.

Самом Тазиефу ово није прво слагање. Инжењер, геолог, вулканолог — он не проучава вулкане у свом париском бироу. Чим чује да је неки вулкан прорадио он седа

у авион и одлази тамо. А он који су видели његов чудесни филм „Састанак са њаволом“, сниман приликом обилажења 80 активних вулкана, изјавили су да је то колико научни толико и спортски подвиг.

Специјална заштитна одела од стаклених влакана и шлем који се спушта све до рамена даје њему и његовим сарадницима изглед средњовековних витезова.

Овакво одело је Тазиеф испробао први пут за време обилажења вулкана Стромболи 1963. године. Према прорачуну Тазиефа шлем у облику звона толико је заштитан за главу да ни блок стене од 25 килограма који би пао са 150 метара висине не би могао да је повреди.

Да би могао да постави тачну „дијагнозу“ он мора, исто као лекар, најпре да га у танчине познаје, а затим да се нађе на лицу места онда када је најопасније. Сада је наука о вулканима толико напредовала да се може предвидети „идуће буђење“ помо-

ћу сеизмографа који бележе свако подрхтавање тла. Међутим, она није још у стању да процени према развоју ерупција и њихово трајање. Да би се то постигло потребно је дуго посматрање на свим местима ерупције апаратима који би непрекидно бележили брзину ударних таласа усред вулкана, њихову јачину, седмаште сеизмичке активности и унутрашњи притисак магме (лаве и пепела).

За Иразу су, на захтев доктора Тазиефа, предузете специјалне мере: укопан је канал од једног километра да би се скренуо ток бујице. Падње кише се контролише стајно. Становници градова Картаго и Сан Исидро су обавештени да тренутно напусте своје домове ако се и поред канала појави река муља.

Доктор Тазиеф је на крају изјавио да су земљотреси и вулканске ерупције знак да геолошка еволуција наше планете још није завршена и да наша наука има још много да уради на томе.

»ЦРНО МОРЕ« КРАЈ ОБАЛА КАЛИФОРНИЈЕ

Смог — том речи Американци називају мешавину магле и дима која виси над великим градовима. Од смога нарочито страда Лос Анђелос који лежи у долини опкољеној са два планинска ланца. И лети и зими хладне ваздушне масе са океана блокирају одозго топли и пун дима ваздух у долини и не дозвољавају му да се разиђе. Због тога се дим из фабричких димњака и испусни гасови аутомобила скупљају над градом у великим

по неколико дана. За време таквог смога долази до прекида у саобраћају или до саобраћајних несрећа, као и до праве епидемије обољења дисајних путева.

Каквих све пројеката није било за борбу против смога! Једним је било предложено да се у Лос Анђелосу и његовој околини поставе јаки вентилатори који би смог терали увис. Према другом предлогу требало је кроз планинске ланце пробити тунеле помоћу којих би се вршила вентилација ваздуха у долини. На жалост, за реализовање ових планова потребне су огромне своте.

Недавно је амерички научник Оливер Селфрич предложио да се испред обале Калифорније, Тихи океан „зацрни“, то јест да се приобалске воде покрију црном синтетичном опном. Упијајући сунчеве зраке, опна би загревала ваздушне масе изнад себе. А те ваздушне масе, кретале би се према копну и из долине истискивале смог. Опна дебела око један милиметар, почивала би на ваздушним балонима привезаним за лангере.

Пројект је, без сумње, оригиналан. Али, ако и буде остварен неће бити ни једноставан ни јевтин.

количинама. Када је магла, дим и гасови образују заједно с њом загушљиву жутомлечну завесу која притискује град

РОБА КОЈА ПЕВА

СКУПОЦЕН ИЗВОЗНИ АРТИКАЛ: МИЛИОНИ АФРИЧКИХ ПТИЦА ПРОДАЈУ СЕ СВАКЕ ГОДИНЕ У ЕВРОПИ.

Л ајање паса, смех и котање, деци плач и живо брбљање одјекивали су са урођеничке пијаци. Изгледало је као да је у близини читаво црначко село — међутим на пијаци уопште није било много света. Галаму су правили папагаји у „одељењу за птице“. Репродуковали су све што

су у црначким насељима чули и научили од својих господара — чак и маукање мачака и лаваж паса, који су се кретали око њих у селу. Трговци птицама рано ујутру у луци иду од брода до брода и нуде морнарима мозамбик-штиглице спаковане у папирне фишке — за хиљаду наших динара ко-

мад. Морнари су успели да живахним птицама-певачицама снизе цену на половину и ускоро се песма разлегла на бродовима. Куповање мозамбик-штиглица постала је велика мода у афричким лукама. Морнари их носе кућама као сувенире а неки и препродају у Антверпену, Роттердаму и Хамбургу.

ге и морале су бити бачене у воду. Нојевци су се ноћу страховито плашили пацова на палуби, млатарали су крилима као дивљи и тако се рањавали да је половина угинула. Ризик на путу трговци су већ укалкулисали у цену. За њих хватање и трговање птицама представља само посао. Богатство Африке је толико да, по њиховом мишљењу, неколико хиљада птица мање или више не значи ништа. Приликом сваког транспорта пропада извешан постотак.

Нарочито добру проћу имају папагаји у Белгији и Холандији одакле се по повољним ценама продају у друге земље. Увоз у Немачку је забрањен услед опасности од папагајске болести која може да се пренесе и на људе. Стога је настало врло уносно кријумчарење ових птица. Недавно је један трговац пренео 22 папагаја из Холандије; шеснаест птица је залепљено, од којих је седам угинуло од папагајске болести а царицини су се такође поразболевали.

У Понт Ноару смо нашли златку са смеђим челом, жути вратом и маслинозеленим крилима. Један пар исте врсте навикао се на заробљеништво и посветио грађењу карактеристичног гнезда у виду кугле. За пар ружичастих папагаја који се убрајају у врсту „не раздвојених“ затражио нам је 30.000 динара. Поносни пар блистао је у као трава зеленој боји која се по страни преливала у жућу; на челу је имао црвене шмичке, реп небесно плава а крила као лишће зелена до плавичасте боје.

БИЦИКЛИ НА СПРАТ

Птичја пијаци у Понт Ноару изванредно је снабдевена и привлачи купце из свих крајева света.

Један трговац јаконма — сивим папагајима — показао нам је пола туцета ових паметних птица које се налазе у западној Африци. Урођеници много цене и његово — за нас додуше врло жилаво месо, а првенствено бујом који од њега кувају. У неким забаченим крајевима Африке још и данас се црвено перје из његовог репа употребљава као ратнички украс на глави. Мој пратилац је изабрао једног мужјака који је весело звиждукао неки париски шлагер вероватно научен са грамофонске плоче. Тражио је око 4.000 динара а јако није био нимало жадостан што ће свој досадашњи прљави кавез заменити сасвим новим.

На суседном штанду чекала је група жалосних фламинга у великим дрвеним преградама пресвученим платном — да буде транспортовања у луку. Кавези су били тако уски да су животиње једва могле да се крећу.

Приликом једне вожње за Европу од пет мајмуна, сто фламинга, двадесет нојева и шест марабуа, већина се уз пут разболела од морске болести, а од птица је само половина стигла жива у Европу. Многе су поломиле то

РАЗНИ ЉУДИ, РАЗНЕ ЂУДИ

Французи су недавно имали прилике да на екранима овојих телевизијских пријемника посматрају вожњу на не обичним бицикlima.

Власник овог „Забавног модерног парка“, како га је он назвао при оснивању 1924. године, зове се М. Жервез. Он је први освојио награду Пежо 1904, а следеће године је прешао на мотору 100 километара, што је у оно време представљало прави подвиг.

„Парк“ се налази у шуми Сенар, у Брину, и досад га је посетило 12.000.000 љубитеља вожње бициклом.

Неки бицикли имају необичне точкове, други иду лево кад се управљач окрене у десно а неки су сасвим мали, док су други велики, високи или дугачки. Све ове бицикле измислио је, направно и испробао сам Жервез.

У Понт Ноару смо нашли златку са смеђим челом, жути вратом и маслинозеленим крилима. Један пар исте врсте навикао се на заробљеништво и посветио грађењу карактеристичног гнезда у виду кугле.

За пар ружичастих папагаја који се убрајају у врсту „не раздвојених“ затражио нам је 30.000 динара. Поносни пар блистао је у као трава зеленој боји која се по страни преливала у жућу; на челу је имао црвене шмичке, реп небесно плава а крила као лишће зелена до плавичасте боје.

Птицу „турако“ сматрају за најлепшу у Африци и због „фризуре“ у виду шлема називају је и „птицом са шлемом“. Претежно зелена има пурпурна бочна пера, карактеристична због тога што мењају боју. Када се птица купа вода покрвени а пера постају плавичаста. Ове ретке птице излучују црвену и зелену боју турацини и турацвердини. Један диван „турако“ дугачак 70 сантиметара поздравно нас је својим карактеристичним милозвучним „куру-куру-кок-кок-кок“, због чега су га урођеници назвали „коко“. Боје су биле изванредне: груди, трбух и ноге зелено-жути, леђа и врат кобалт-плави, перје у репу плаво-црно са плавим врховима а тртица црвена. Ова птица уопште не подноси транспорт у Европу јер без своје уобичајене шумске хране врло брзо угине.

Љубичасти чворци са металним сјајем живо су скакутали, а рајске птице пресијавале у свим бојама; ту су и мишје птице са дугим реповима и перјем у виду длаке, много тражене зебе са огрлицом око врата и један марабу који се „задубио

у мисли“ стојећи на једној ноzi. Мале птице се од давнина хватају помоћу омче или прутућа са лепком, понекад чак и мрежама за лептирове. Али великој и плашљивој птици као што је марабу тешко је прићи. У једном конгоанском селу видео сам како су га птичари у правом смислу речи „упецали“. Завезали су говећу ногу на танак јак гајтан чији су други крај сакривен сами држали. Марабу који је месождер, одмах је прогутао мамац заједно с гајтаном и пре него што је успео да поврати залагај птичари су га ухватили.

Фламинге урођеници често лове мрежама које разупну између два чамца и појуре у масу птица. Многи се заплету у мрежу кад изненада полете.

Папагаји се ваде као млади из гнезда у дупљама. Ако

је гнездо високо стабло се једноставно претестерине. За неколико папагаја жртву је се прашумски цин.

Лов на птице који је у старом веку представљао омиљен спорт — кицоши су у старом Риму шетали улицама са папагајем на рамену — развио се у уносан али на жалост неконтролисани посао. Јужноамерички трговци такође сваке године продају туристима у лучким градовима безброј колибрија који пошто су врло осетљиви великом не преживе ни прве дане на путничким бродовима.

Бројке губитака приликом транспорта птица преко океана у Европу требало би да су повод за размисање и интернационалним пријатељима животиња.

Ово је нешто скраћен чланак бечког новинара Хермана Јунга.

Шкошске ђриче

ВЕЛИКИ ДОМАЋИН

Један Шкотланђанин је позвао на вечеру познанике и пријатеље. Бифе је био пун укусних јела. Гости су могли да одаберу шта им срце жажели и да се наједу до миле воље — ако притисну на једно дугме. Само, и пре тога је требало урадити нешто — убацили један шилинг, јер је то био аутоматски бифе!

ДОТЕРАО ДО КРАЈА

— Куда ћеш — упита један Шкотланђанин другог кад се сретоме.
— Знаш, сломно ми се један зубац на чешљу па морам да купим нови.
— Зар ћеш због једног јединог зубаца да купујеш други чешаљ?
— Па морам, то је био последњи зубац на моме чешљу.

УШТЕДЕО БИ ВИШЕ

— Данас можеш да будеш задовољан. Уштедео сам један шилинг. Уместо да се попнем у аутобус трчао сам за њим — рече мали Шкотланђанин својем оцу.
— Да си трчао за таксијем, уштедео би 10 шилинга.

ВЕЛИКОДУШАН ПОКЛОН

Шкотланђанка дотрча престрављена својем мужу и рече му узрујано:
— Замисли, наш мали Даглас је прогутао један пени!
— Па шта? — зачуди се он. — Сутра му је и тако рођендан.

ОПРАВДАН РАЗЛОГ

Мак Кинтош је дошао у посету својем пријатељу О'Нилу и нашао га како проучава Брајову азбуку. Зачуђен упитао га је:
— Шта то видим? Ваљда не мислиш да ћеш ослепети?
— Ама не, — одговори О'Нил — скупа је струја па хоћу увече да уштедим светлост!

ЛОЗ

— Мак, — рече Шкотланђанка својем мужу — купила сам ти за рођендан два лоза.
— Тешко мени, — ухвати се за главу Мак — откад си постала толика расипница? Два лоза — а постоји само један главни згодитак!

КРАТКА ШЕТЊА БРОДОМ

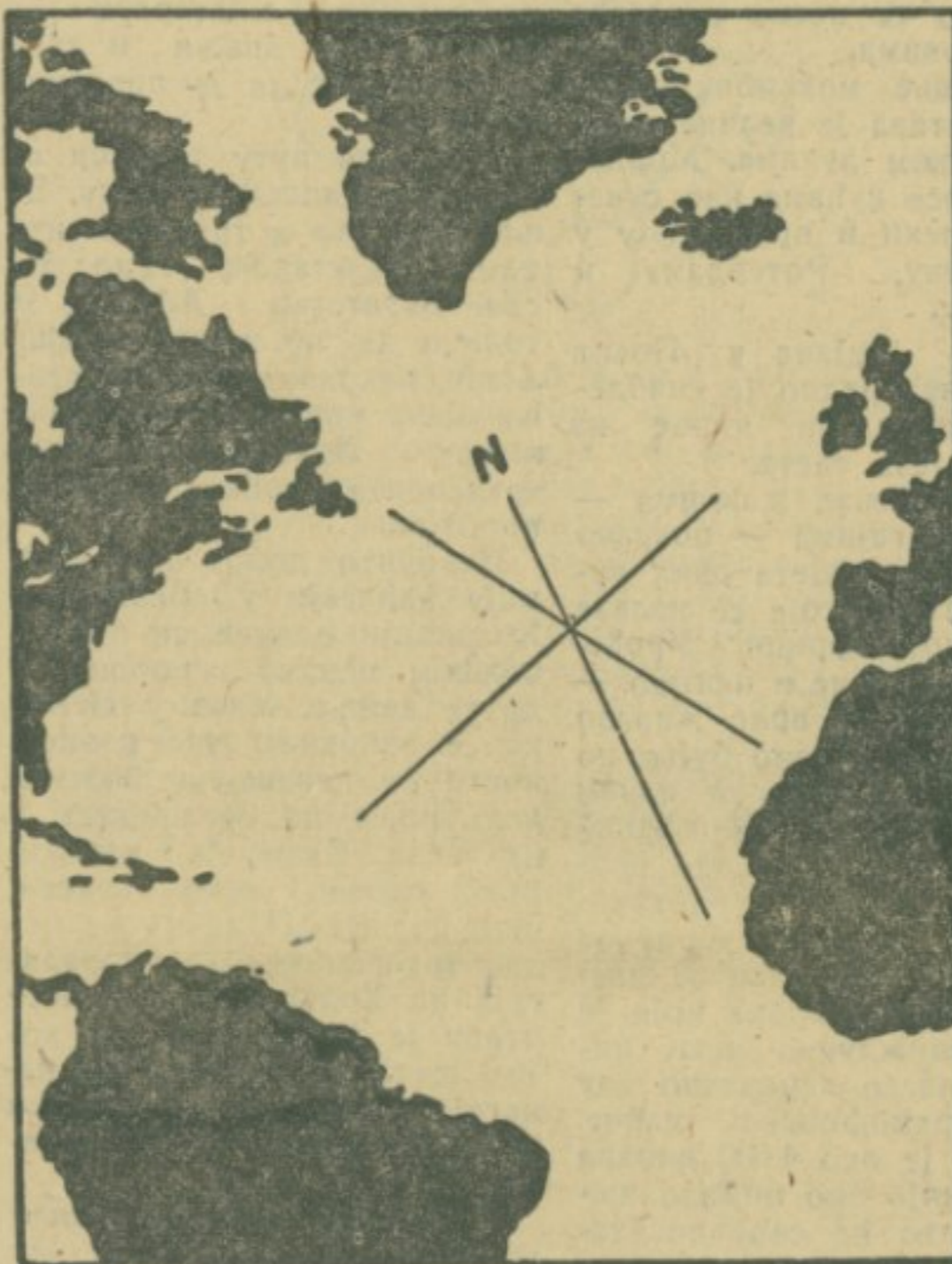

Навигатор може да одреди положај свога брода и помоћу звезда али прво мора да пронађе три или више звезда чија имена и место на небу тачно зна и да измери угао који свака од њих заклапа са хоризонтом. Помоћник навигатора треба тачно да бележи време када се мерење врши. Помоћу свих тих

података он ће тачно одредити место-тачку на земљи која се налази директно испод сваке од одређених звезда. Ова тачка је „звездина положај на земљи“, а према њој, уз помоћ карата и таблица, може се одредити место на океану или мору где се брод тренутно налази да би се одредио даљи курс пловидбе.

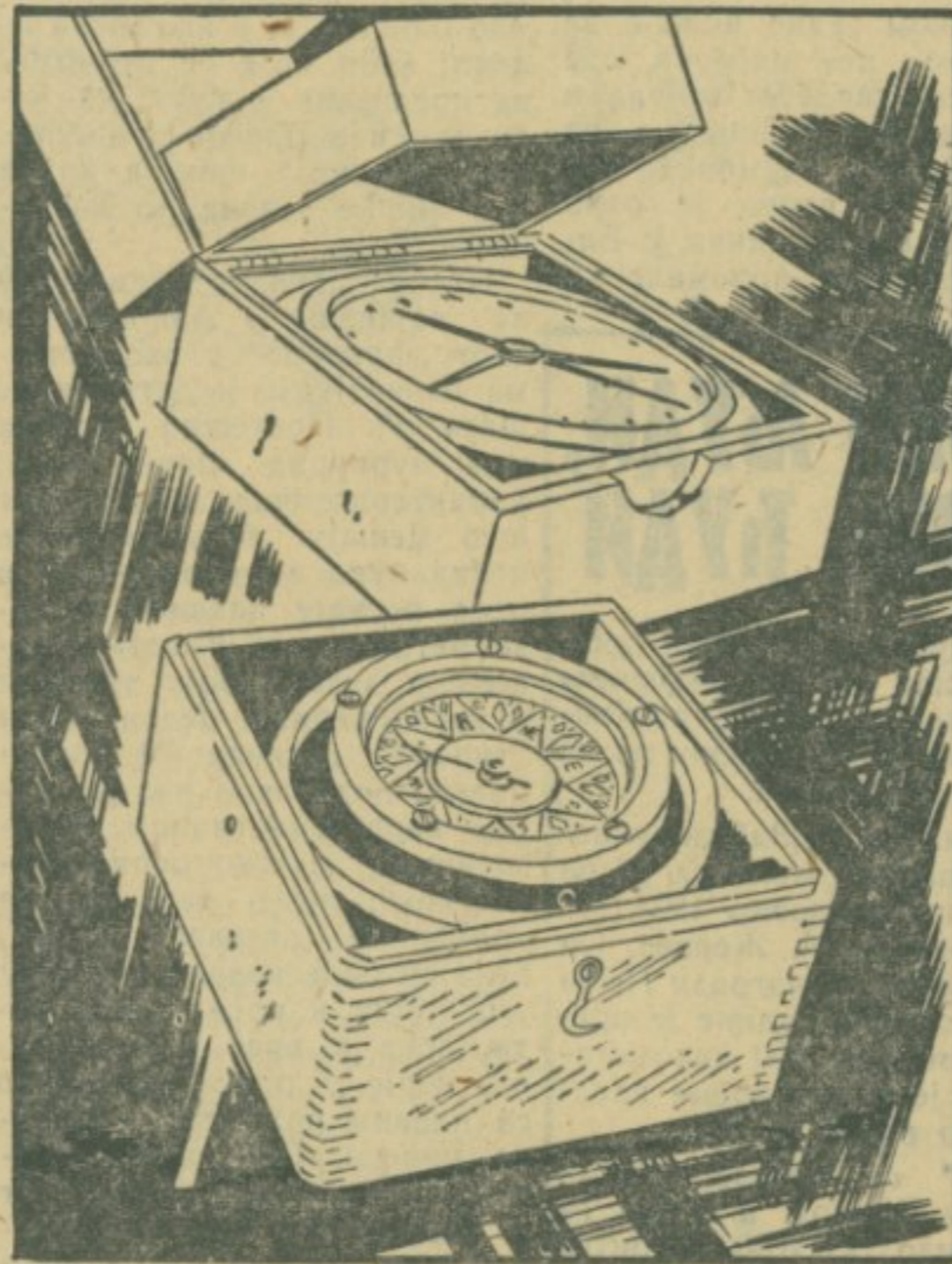
Користан приручник је научички алманах као и збирка таблица да би се тачно израчунало на којој се тачки налази брод између више „положаја звезда на земљи“. Линијама треба повезати ова растојања на земљи, и добити се линије које се стручно називају „позиционим“.

После овога, навигатор одабере одговарајућу карту за навигацију и у њу уцрта све линије. Место на коме се линије секу означава тачку у којој се брод тога тренутка налази на океану. Ова тачка се утврђује сваког дана за време пловидбе.

Смерна плоча личи на неку нишанску справу која је постављена на покретном прстену изнад бусоле. Гледајући кроз смерну плочу навигатор може са палубе свог брода да одреди правац кретања неког удаљеног објекта.

Бусола, или компас, инструмент који навигатору казује правац, један је од најважнијих апарата на броду. Услед магнетског дејства Северног пола, игла на компасу увек показује једним врхом Северни пол. Веома прецизан сат — хронометар показује увек тачно време.

(Наставиће се)

ИЗ СТАРОГ БЕОГРАДА

ОГЛАС ИЗ 1879.

У новинама од августа 1879. године, излазио је оглас Јована Димитријевића који је на изложби у Хамбургу награђен дипломом Прве сапунџијске коморе из Хамбурга.

Димитријевић је имао у Београду малу фабрику мириса и миришљавих сапуна. Своје производе изложио је у Хамбургу поред преко 200 излагача из целог света. Награђена су само 42 излагача међу којима и овај сапунџија из Београда.

Ње друштво из Пеште „Фонсиере“. Марковић је доцније изјавио захвалност друштву што му је брзо и кулантино исплатило штету и истовремено јавио да је радионица обновљена и отпочела са радом.

Прекршају и пре сјо јодина

Први литограф

Јован М. Марковић држао је прву приватну литографију у Београду, поред литографије у Државној штампарији. На камену је литографски умножавао и карте за играње, а имао је и радионицу за израду цигар-папира.

Кад је 1882. године избио пожар у радионици, штету му је исплатило осигуравају

Управа града Београда објављивала је сваког месеца колико је казни, обично новчаних, изречено у протеклом месецу. Тако су у мају 1862. године кажњена 4 лица због лажног мерења, 120 лица због скитње и беспослицења, 20 због свађе, 30 због кршења ноћног мира, банчења и пијанчења, а двадесет лица што нису пријавила своју послугу и исто толико због продаје водног млека. Још три казне су изречене због — неочишћених оцака.

„Откриће Бразила“

Доморци су вековима у својој домовини стварали своју музику — играли су и певали уз звуке својих „инструмената“, а од пре четири и по века европски колонизатори и од досељеника претежно Африканци, уносили су своје музичке елементе у њу. Од тих испреплетених и разноврсних утицаја створио се један музички коктел, разнобојан а у неку руку ипак специфичан народни мелос за који се може рећи да је бразилски.

Поникао на таквом тлу, рођен у Рио де Женеиру (1887.) Ејтор Вила-Лобос је прво као музички аматер свирао у кафанма на виолончелу, а од 1907. студирао на народном конзерваторијуму у свом родном граду.

Веома заинтересован за музику свога народа он је три године (1912—1915) провео са једном групом на терену, нарочито у северном делу земље, бележећи народне напеве и ритмове. Сва његова дела, око 2.000, било оркестарска, клавијрска, за виолину, виолончело — од опере симфоније и балета до једноставних песама — заснована су на фолклорној тематици. У свима њима живи Бразил и његови људи.

За Вила-Лобоса, који је неко време био директор музичке наставе у Сао Паулу, 1941. основао конзерваторијум за образовање хороваца, а 4 године доцније и музичку академију у Рио де Женеиру коју је водио до смрти 1959 — музика је била потреба коју је желео да уведе у свој род, али и да је узету од њега обради и прикаже поново и њему и читавом свету.

Открио је елементе бразилске народне музике: говор у виду песме, неку врсту речитатива, и карактеристичне ритмове и то је постало основа

његовог дела. Своје чувене Хорале који представљају нови музички облик створио је комбинацијом вокалних и инструменталних композиција. Усвојио је звуке живописних инструмената: мараке — тикве пуне каменчића, шикалоса — металне кутије напуњене песком и шљунком, реко — реко — две јаке палице од бамбуса којима се на најразличитије начине ударањем једне о другу стварају шумови, огрлица од шкољки или осушених ситних плодова који се као прапорци нанижу и у виду бразлетне причврсте око зглавка руку или чланака на ногама и звече у ритму игре.

Као што је Сметана у својим шест симфонијских поема „Моја домовина“ глорификовао свој народ, тако је Вила-Лобос са своје четири свите „Откриће Бразила“ направио паноу своје отаџбине. Са њему својственом способношћу да продре у срж свега, иако белац по рођењу али везан земљом „том добром земљом влажном од зноја сељака“ пронашао је душу Индијанаца „побуњену против социјалних неправди“.

Слушајући његово „Откриће Бразила“ стичу се и визуелне представе: светлост ватре, носталгичне сенке и мистерија шуме, чак и више! присуствује се празнику шуме, посматра змија са звончићима, заједно са бразилским народом славе се њихови обреди и пева њиховим речима.

Скроман као човек иако један од највећих фолклориста 20. века, Вила-Лобос је открио Бразил и својој домовини и свету — дао звучни документ о животу свог народа служећи се његовим богатим изворним ритмовима и модерном оркестрацијом.

ШКОЛА ЗА ЧЕТВОРОНОГЕ ФИЛМСКЕ ЗВЕЗДЕ

У Француској, на теренима Ливри-Гаргана, у Сени и Оази, налази се највећи европски рач за животиње-филмске звезде и телевизијске глумце. На челу ове специјалне школе налази се капетан Марсел Лезур. Слава његових питомца далеко је прешла границе Француске. Када је Дари-лу Зануку за снимање филма „Најдужи дан“ био потребан један добро дресирани немачки овчар он је само телефонирао Лезуру.

Неколико „џака“ Лезурове школе већ су постали славни широм света. Црна мачка Мустафа је била партнерка Брижит Бардо у филму „Очаравајућа глупача“, а мајмуница Чита и минијатурна керуша Бимбо појављивале су се у већем броју филмова.

Свака животиња има своју љупко украшену кућицу коју добро познаје. „Звезде“ које боље „зарађују“ имају и раскошније станове. Међутим, све Лезурове животиње не припадају реду интелигентних. Једна египатска кокошка се упркос својој „птичјој памети“ већ појавила у неколико филмова. Необично је чак завидљива што огромна орлушина Плутон упркос својим огромним крилима уме да слети на пешчицу посетиоца који жели да му понуди неки добар залог. Орао са успехом игра у серији телевизијских емисија „Велика фараондола“. Али и Плутон је суревњив на Кима, дивног ара-папагаја из Јужне Америке.

Готово све четворonoжне звезде понашају се једна

према другој и према птицама као прави размажени филмски глумци у људском друштву, па их спретно и подражавају. Један од највећих обешајака је пас који у опасним улогама замењује керушу Бимбу. Често зачикује орла Плутона, преврће кућицу папагаја Кима а често испразни и боду вискија ако је затекне у бару.

Пума Мину велика као крупни пас најспретнији је акробата Лезурове школе. Ниједан питамац школе није био тако недисциплинован као она али је данас необично извезбана и када зазвони телефон шапом опомене Читу да подигне слушалицу. Једина животиња коју Лезур није могао да укротити било чему да научи — то је необично тврдоглави шакал дивљих нагона који не жели никакво споразумевање са човеком.

Занимљиво је да је са животињама често много лакше извести необично тешке тачке него сасвим обичне.

За једну телевизијску емисију било је потребно да три мачке пију млеко из истог чашка. Две су још некако успеваале да буду мирне али је трећа изазивала тучу. Чи-

тавих пет сати Лезур је снимао овај приказ. Сличан је случај и са псима. Много је лакше научити пса да игра твист него да подскакује крај ногу непознате особе.

ВАЗДУШНЕ МЕНАЖЕРИЈЕ

Ваздухопловне компаније увеле су нарочите транспортне авионе за животиње. Лондонски аеродром чак, први на свету, располаже огромним хотелом за смештај и гошћење питомих и дивљих животиња, звери и птица. Кроз овај хотел који је саградио Друштво за заштиту животиња, сваке године прођу хиљаде четворonoжаца међу којима и слонови. Ветеринари су увек спремни да својим гостима пруже потпуну лекарску негу после тегоба на дугим ваздушним путовањима.

Највећи ваздушни транс-

порт животиња из САД за Европу обављен је недавно једним млазним америчким транспортним авионом. За прву океанску зоолошку башту која се довршава у енглеском граду Морекамбу пренети су из Мајамија у Енропу: пар дресираних делфина, морски пси, рептили и разне рибе. У авиону су се налазили и мајмуни, један тигар и друге звери.

Пут од 5.500 километара превађен је за 15 сати. Делфини за време лета су лежали на белим чаршавима разасртим по пространој постели у великом сандуку. Испод чаршава била је подлога од влажног пенастог каучука. Неколико људи су стално бдели над здрављем и без бедношћу „морских клонована“ и непрестано им влажили кожу како се делфини не би осушили и угнули. Зато што су врло осећајне животиње предвиђено је да путују у паровима. Усамљени делфин брзо пада у апатију и може од жалости да пресвисне. Окружени непрестаном негом и пажњом ови интелигентни морски сисари су провели летеће угодни.

За морске псе и разне тропске рибе у авиону су уређени нарочити пластични басени и кесе напуњене морском водом и вештачким кисеоником. Вода је за све време лета представљала главни проблем. На половини пута устала вода је морала бити бачена и уместо ње употребљене резерве свеже воде у које су стављене боце са кисеоником. Да би становници тропских мора са успехом прешли океан морало се понети и две тоне морске воде. Особе које је пратило ову необичну летећу менажерију три дана и три ноћи није ока склорило.

ОРУЖЈЕ СТАРО ВИШЕ ОД 2.000 ГОДИНА

У последњем рату поглед се користило оружје старо већ неколико хиљада година: клинови са четири врха. Ма како били бачени увек је један врх окренут горе. Зато су они били велика препрека како за обичне војнике тако и за најтеже камионе. Међутим, то оружје није ново — коришћено је још за време Александра Великог а вероватно и раније. Цезарове легије такође су употребљавале ове клинове назване трибули. Око 1510. године Леонардо да Винчи је предложио да сваки коњаник у својој торби носи по неколико оваквих клинова и у случају повлачења да их баца за собом и тиме онемогући гоњење. Леонардо је такође препоручивао да се ови клинови бацају помоћу катапулта и на већу даљину. Амерички авијатичари су их пуштали из авиона како по путевима тако и испред фронта и на тај начин готово парализали непријатељске камионе.

ЖАБА — РЕКОРДЕРКА

Приликом овогодишњег традиционалног такмичења жаба у скакању, приређеног у знак сећања на Марка Твена и његову чувену причу о жаби-окакачици, жаба названа „Риђа“ поставила је нов светски рекорд скоком од 522 сантиметра. „Риђа“ је овим својим успехом донела свом власнику награду од хиљаду долара у сребру. Досадашњи светски рекорд у овој дисциплини износио је 513 сантиметра. Такмичење је одржано у Енцелс Кемпу, у Калифорнији.

ВРЕМЕЛЛОВ ПО РОМАНУ Х. Ч. ВЕЛСА

ВРЕМЕЛЛОВ СЕ ЗАКЛАТИО И ПРЕВРЊОУ И ЗА САМ ПО-АЕТЕО. КРОЗ ВАЗДУХ.

У УШИМА ВИ ЈЕ ОДЈЕКНУО ТРЕДАК ГРОМА. КАР ДО КОЖЕ.

ДИВАЊ ДОЧЕК ЗА СОВЕКА КОЈИ ЈЕ ПРОПУТОВАО КРОЗ ТОЛКЕ ГОДИНЕ!

УСТАО САМ И ПОГЛЕДАО ОКО СЕБЕ.

ТАДА МЕ ЈЕ УХВАТИЛА ПАНИКА.

ДА ЛИ НА ЗЕМЉИ ЈОШ ИМА ЈУДИ? КАКО ЛИ ИЗГЛЕДАЈУ?

ПОТРЧАО САМ ВРЕМЕЛЛОВУ.

НЕКУ ДА ОСТАНЕМ ОБДЕ! МОРАМ СЕ ВРАТИТИ У СВОЈЕ ДОБА!

ТЕК ТАДА САМ ВИДЕО У КОЈОЈ САМ ГОДИНИ БИО...

ГОДИНЕ!

ПРОПУТОВАО САМ ПРЕКО 800 000 ГОДИНА!

ДАМ, НЕПОГОДА СЕ СТИЖАЛА. СУНЦЕ СЕ ОБАВЛАЛО ЧИТАВ ПРЕДЕО СКИНУО САМ ЖАКЕТ.

ТАДА САМ ЧУО ГЛАСОВЕ.

ПРЕВАРЕНИ

не вреди. Треба одговорити конкретно, али примамљиво, тако да они сигурно загризу. Сложили су се да не журе и да још једном о свему добро размисле. Зорко је своју везу задржао да би преко ње послао одговор.

После три дана написали су писмо. Прво су тврдили да Ивица није примио ону рани-

је зато поставио нека питања и дао своје предлоге. Интересовало га је да ли у случају преласка треба нешто припремати и урадити и шта. Набројали су још низ других ствари и предлога што би Ивица пре преласка могао савршити, а што би био велики тријумф за сатника. Због тога је Ивица тражио илегални састанак лично са сатником и то на неутралном терену, без присуства других и свакако без оружја. Посебно је у писму наглашено да се одговор достави само преко поузданог и сигурног човека, јер се у противном може догодити да доживи судбину оног ранијег писма.

Рачунали су да ће предлог изазвати још већу похлепу сатника за тријумфом и да ће га бар ради тога прихватити. Прижељкивали су да сатник пошаље одговор по Ивицином оцу.

Писмо је лично написао руком и потписао Ивица а Зорко је предао вези и дао упутства како да га достави усташама, а да се он лично не појави.

Дани су пролазили. Са великим нестрпљењем очекивали су вести. За читавих двадесет дана није било никаквог одговора. Сатник је хукао. Тешки су се тиме што су знали да је писмо примио и што се Ивицин отац још налази у затвору. Претпостављали су да се нешто ипак дешава у усташким главама, али шта?

За ових двадесет дана они

су више пута прочитали концепт писма послатог усташама — и анализирали сваку реченицу. Грешке није било: логично, убедљиво и примамљиво да би усташе одустале од онога што су желеле.

И двадесету ноћ немирно су спавали, а онда су ујутру пред собом угледали Ивициног оца, жива и здрава. Њиховој радости није било краја, а он је испричао:

— Усташе су ме ухапсиле заједно са још неколико наших мештана, али њих су после неколико дана пустили за новац кућама. Свакодневно су ме тукли и мучили главу. Једног дана сам одведен у канцеларију сатника Форманека. Лепо ме је примио, чак ми је дао и столицу да седнем. Извадио је писмо из фиоке и наредио ми да га гласно прочитам. Био сам не мало изненађен када сам видео ко га је писао и шта је све у њему.

Нисам могао да верујем својим очима да је то писао мој син. Схватио сам да се ради о некој превари, али ми није било јасно ко ће кога преварити. Но, сатник ми је рекао да ће одговорити на писмо и да ћу га ја лично одзети моје сину. Вратили су ме у затвор. Искрено речено, нисам веровао да ће икад до тога доћи. Неколико дана ме нису позивали, али зачудо, нису ме ни тукли. Јуче поподне сам поново био приведен сатнику. Предао ми је ово писмо и наредио да га сам одмах однесем теби, сине мој... Из упоришта ме је испратио један усташа који је стално држао пушку уперену у мене. Мислио сам да ме води на стрељање, а не да носим ово писмо. Кад смо изашли, он је стао, а мени наредио да продужим. Нисам се баш пријатно осећао, јер сам сваког секунда очекивао метак у леђа.

Прекинули су га и прешли на читање сатниковог писма. Он је одбио да се сретне са Ивицом на неутралном терену, али је дао друге задатке који нису овде вредни помена. Акција двојице партизана је остварена.

У јуну 1944. године, партизански командант на подручју Прокупља, Туропоља и Посавине био је обавештен да су усташе ухапсиле његовог оца и да се он налази у затвору усташког гарнизона у Туропољу. Саме усташе су пронеле вест да су га ухапсиле као таоца због тога што му се синови налазе у партизанима, а нису знале да је и он партизан, и то илегалца и обавештајца.

При штабу команданта налазио се и обавештајни официр друг Зорко, који је са командантовим оцем лично одржавао сталне везе.

На неку оружану операцију није се могао тада ни помишљати, јер је усташки гарнизон био јак, добро наоружан и утврђен. Ипак су командант Ивица и Зорко решили да нешто предузму. Цео тај дан и ноћ грозничаво су размисљали.

— Зорко! — најзад је рекао Ивица. — Имам једну једину идеју. Са усташама се морамо на други начин поиграти. Треба им добацити мамац. Видиш у овој игри то бих био ја, и они ће сигурно загристи — а то значи прихватити нашу игру. Ти знаш да су се својевремено интересовали за мене. Послали су ми чак и једно писмо. Знаш да су ме тражили и наговарали да прећем њима. Нисмо им ни одговорили. Није искључено да су они мог оца баш ради тога и ухапсили. Сад то ваља прихватити. Можда ћемо успети...

Око састављања писма нису изгубили много времена. Били су кратки, а и јасни. Зорко се спремао да понесе писмо до прве везе која би писмо доставила усташама. Али

у последњем моменту дошло је до промене: на вратима се појавила Зоркова веза са другим писмом од усташа.

— Зорко, — рекао је доносилац после поздрава, — ово писмо шаљу усташе из Туропоља другу Ивици. Били су јуче у селу и у трговини оставили ово писмо. Пославоћи трговине су наредили да га што пре пошаље Ивици. Ја сам се баш у то време налазио у трговини и кад су усташе отишле ја сам узео писмо.

Зорко је отворио писмо и гласно прочитао:

„Господине, партизански команданте Ивица. Обавештавам Вас, ако то још нисте сазнали, да се ваш отац налази код нас у затвору. Држимо га као таоца, а то значи да се сваког часа може наћи на бандери. Ја сам вам својевремено послао једно писмо, са предлогом да одмах прећете нама али одговор нисам добио. Сада вам поново предлагам, ако желите спасти и себе и оца да то одмах учините. Овог пута могу вам саопштити наређење нашег поглавника: да ћете у том случају бити постављени за таборника Велике Горнице. Разумљиво да је то далеко већи положај од вашег садашњег, где никог не представљате. Желим да што пре добијем коначан одговор од вас. За дм спреми. Сатник усташке бојце И. Домитар — Форманек.

— Па то је заиста као поручено — рекао је Зорко. — Значи њихов мамац је твој отац. Сада слободно можемо да прихватимо игру и да им одговоримо на ово писмо. Оно што смо написали више

ју поруку. Друго, прихватили у њихову понуду, али су тражили извесна објашњења. Напоменули су да им није јасно, како сатник замишља прелазак Ивице, јер то у писму није прецизирано. Ивица

ТАМЕРЛАНОВА ПРЕСТОНИЦА

Самарканд, град у Узбекистану у СССР, изгледа да је мимоишла катастрофа која му је запретила ових дана. Тамерлан или како су га звали Тимур Ленк, оснивач другог монголског царства, рођен је близу Самарканда (1336-1405) а његова гробница се налази у самом месту. Тамерлан и даље може ту да

почива у миру јер су се његове речи остварили:

„Ја сам узнемировао мир у свету, али свет неће узнемиравати мој мир“.

Недавно се одронило једно брдо па је претила опасност да разливена река проплави и сам Самарканд и тако демантује Тамерлана.

ПРИМЕРНЕ КАЗНЕ

Приликом једне ноћне акције у Њу Делхију, полицијаци су, у разним деловима града, зауставили четири хиљаде бициклиста и из гума на точковима испустили им ваздух. Разлог: сви овако кажњени бициклисти возили су без светиљки.

У индијском граду Агри је дан суднија осудио је тројицу малолетних цигараша да ошишани до главе и награрављена лица протрче кроз све главне улице. По врелом сунцу ова казна је страшнија од било каквог затвора.

ПРИЈАТЕЉИ ДРВЕЋА

Кад је један енглески аутомобилиста ударио колима у дрво убрзо је примио једно писмо од „Друштва пријатеља дрвећа“.

„Циљ нашег друштва је да чува и штити дрвеће. Овим вас обавештавамо да сте о-

штетили један врло леп примерак. Ми, остали Енглези, наследници смо једне величанствене баштине: нашег дрвећа. И ми оштро осуђујемо агресију коју сте нанели једном сиротом дрвету без заштите“.

НИСУ СЕ ЗАЧУДИЛИ

Пошто је бака Нелсон свуда причала да њен унук од 2 недеље Роџер Ерик Бојта из Лонг Бича у Калифорнији већ уме да трчи, веровало се да је она помало излупела. Лекар који је посетио старицу био је запрепаштен када ла...

је угледно бебу како стоји у кревету. Родитељи детета ни су били зачуђени и утврдили су да су и њихова друга два детета, која сада имају 6 и 3 године, већ са 14 дана стајају...

Дрогоцени поклои

Пољска академија наука добила је преко француског амбасадора у Пољској микрофилмове, архивске документе о устанку у јануару 1836. године и учешћу Француза у њему.

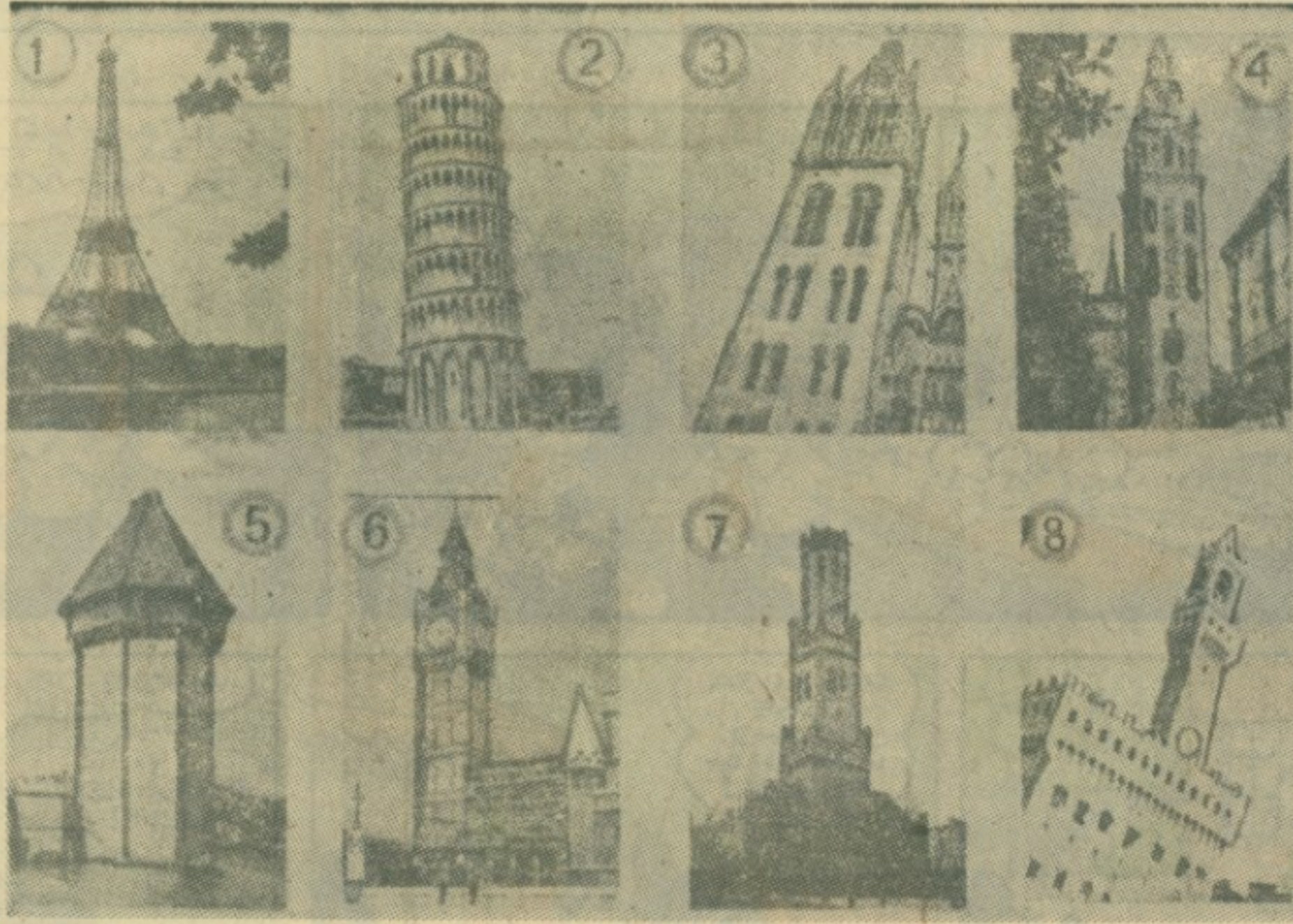
»МОРСКИ« СЛОН

Каква све чуда не крију морске дубине! Ипак, енглески брод за риболов чија је посада ловила рибу у Северном мору, недалеко од ушћа реке Тејд, заиста је уловила „јединствену“ животињу.

Према скрипању черка и затегнутости мреже морнари су поверовали да их чека богат улов. Над водом су

се показале најпре кљуве. Циновски морморж? Још неколико секунди па се појавила и — сурла. Енглески брод уловио је у Северном мору... трупо једног слона.

По наређењу капетана морнари су пререзали мрежу и слон је поново потонуо у море. Можда некога опет чека „богати“ улов...

ЗНАМЕНИТЕ КУЛЕ У СВЕТУ

Ево 8 кула познатих у целом свету. Можете ли се сетити, сем наравно ових двеју под бројем 1 и 2 које су најпознатије, како се остале зову и где се налазе.

За оне којима нису сви подаци познати дајемо одговор:

1. Ајфелова кула у Паризу, челичне конструкције, висока је 300 метара сем телевизијског торња, а грађена је две године: од 1887—1889. године. Добила је име према своме конструктору Александру Гиставу Ајфелу, француском инжењеру.

2. Крива кула у Пизи, граду Тоскане у Италији, има 292 степеника. Почео је да је гради 1174. године Бонано Пизано, а завршена је 1350. године. Не зна се услед чега се криви, али одступање од вертикале износи 6 метара. Да ли је узрок тле или је тако хтео архитекта?

3. Основа кула Сен-Ромен катедрале у Руану подигну-

та је у XII веку а горњи део у XV. Висока је 82 метра.

4. Четвртаста кула Севиљске катедрале је у ствари старо минаре цамине подигнуте између 1184. и 1196. Висока је 98 метара а зове се Жиралда због једне статуе од бронзе која се налази на врху и непрекидно окреће као ветроказ. Кула је један од архитектонских украса које су оставили Арабљани у Шпанији.

5. Кула на једном месту на реци Ремс у Луцерну у Швајцарској.

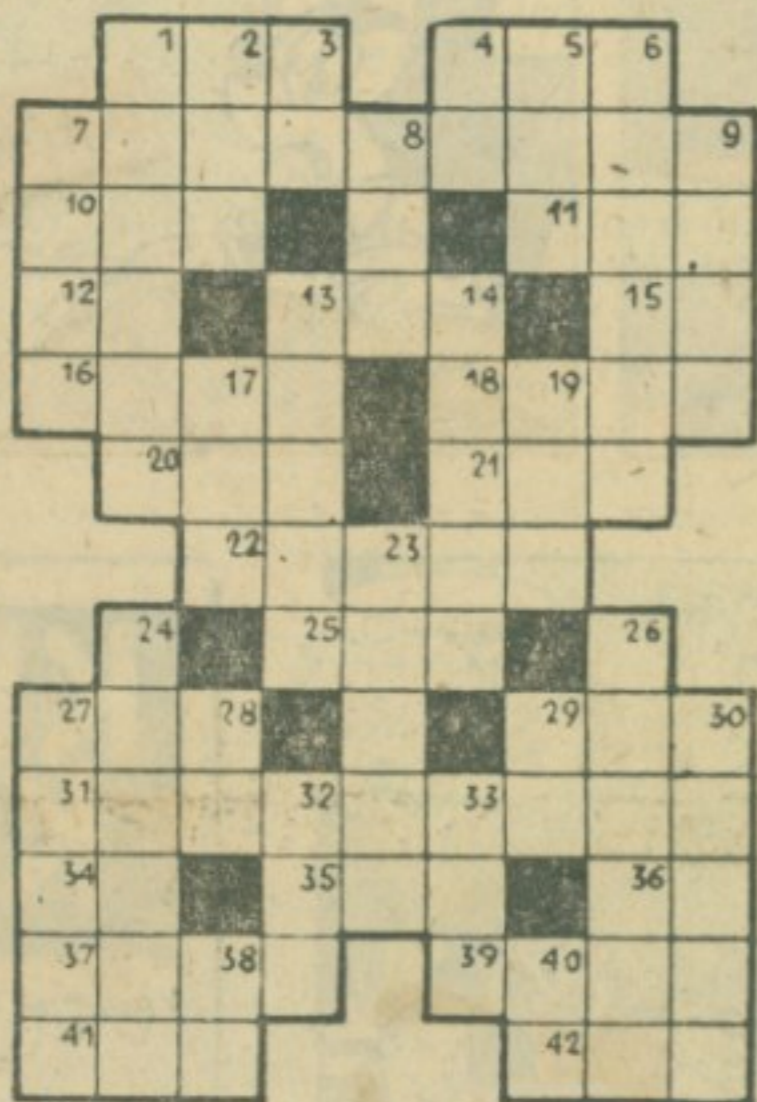
6. Биг-бен, кула-часовник у Лондону, чије откуцавање преноси радио, и чији се звук преко радија чује пре у Аустралији, него кад се слуша у њеном подножју.

7. Кула у Брижу, главном граду Западне Фландрије, саграђена је у XIII веку и још је једна од најлепших у земљи.

8. Кула Палате Векио у Фиренци, граду који су основали Етрурци у предримско доба. Градио ју је Арнолфо ди Камбио од 1298. до 1314. године.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) тениски удар, 4) парче, 7) сетна песна, 10) звезда, 11) град у Француској, 12) хемп-сини знак за баријум, 13) врста пса, 15) иницијали нашег књижевника („Четириест дана“), 16) општинско подручје, 18) име совјетског композитора Хачатурјана, 20) лука у Израелу, 21) животињска маст, 22) повод, разлог, 25) део ваге, 27) отац (слов.), 29) грчко острво у Јонском мору, 31) опера Вуззено Вердија, 34) два вета самогласника, 35) луго, временско раздобље, 36) хемп-сини знак за лутетијум, 37) лековита биљка, 39) хемп-сини елемент, 41) познати заменица, 42) стара гурска тигула.

Усправно: 1) врста зелени, 2) име књижевника и позоришног критичара Финџаја, 3) показна заменица, 4) музичка нота, 5) птица грабљивца, 6) битка, борба, 7) врста водоzemца, 8) двоје, 9) драги камен, 13) шумско дрво, 14) муљ, 17) звезда, 19) шанац, 23) уземљеност, 24) примитивно ратничко оруђе, 26) ковитлац, вир, 27) сведочанство (лат.), 28) скраћеница за „ад акта“, 29) предлог, 30) божанство вода и мора, 32) животињски свет, 33) врста женског ручног рада, 33) име чешког реформатора Хуса, 38) узвишеница за „ад акта“, 39) божанство вода и мора, 40) божанство вода и мора, 41) познати заменица, 42) стара гурска тигула.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) виола, 6) тру-ловка, 4) Лео, 5) Асти, 6) трола, 14) ел, 15) сеп, 18) Ил, 17) Тацит, 8) епс, 10) Кин, 12) иети, 13) ив, 18) нар, 19) ано, 21) Олиб, 22) граја, 23) брокат, 24) канал, 25) оне, 26) те, 28) гар, 30) Сана, 31) изба, 35) Стеван Сремач, 36) км.

Усправно: 1) Враз, 2) ну, 3) олово, 7) Тацит, 8) епс, 10) Кин, 12) иети, 13) ив, 18) нар, 19) ано, 21) Олиб, 22) граја, 23) брокат, 24) канал, 25) оне, 26) те, 28) гар, 30) Сана, 31) изба, 35) Стеван Сремач, 36) км.

НАПРАВИ САМ

НАПРАВИ САМ

НАПРАВИ САМ

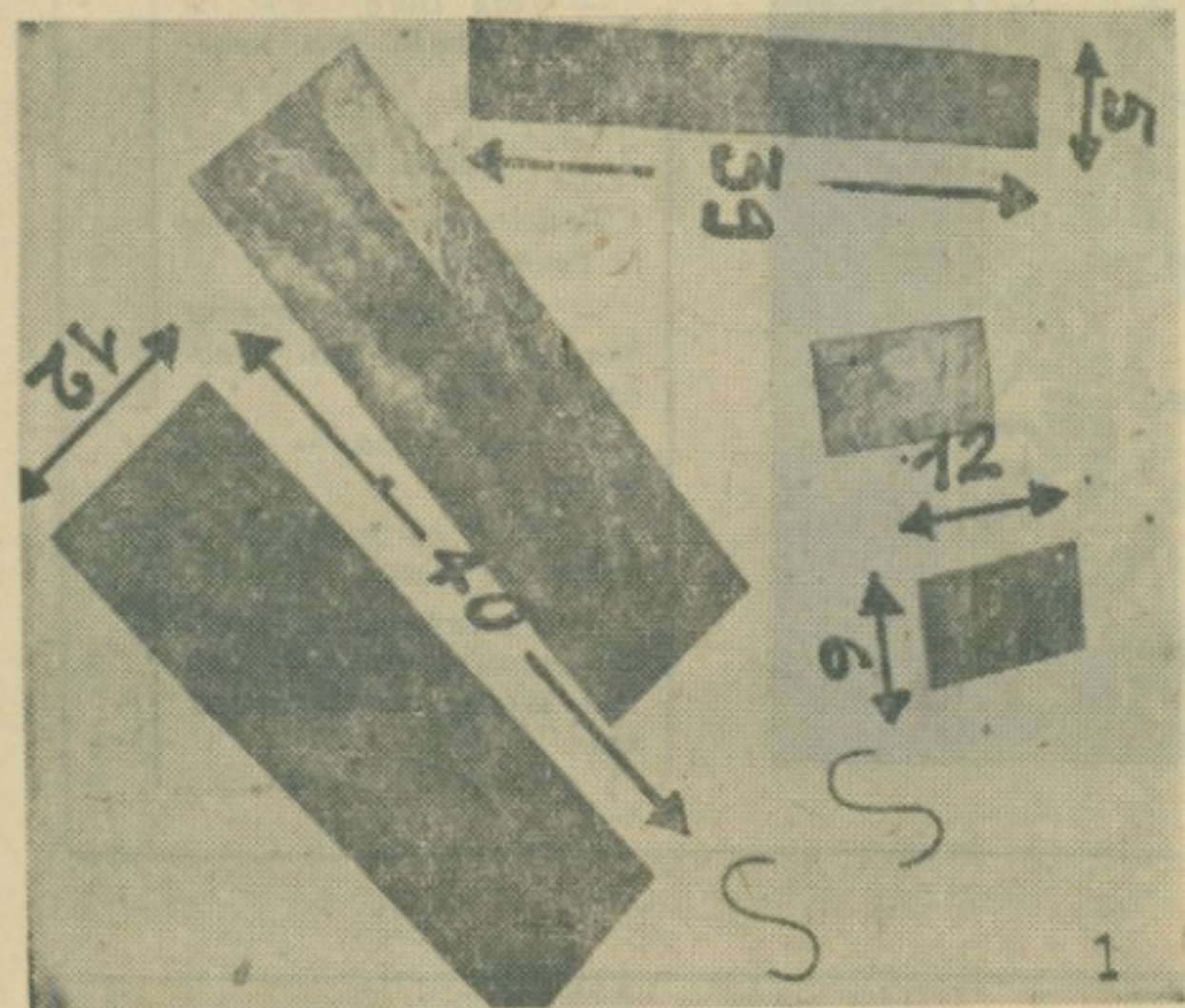
НАПРАВИ САМ

Сандучићи за цвеће

Да бисте украсили прозор ваше собе или балкон, направите ове мале сандучиће од дашчица и поставите их на симе прозора или обесите са унутрашње стране балкона. Тестерицом изрежите пет дашчица, дебелих по 5 милиметара према нашем цртежу број 1. Од дебље жице начините две куке у облику слова S.

Дашчице спојте ексерчицима а на полеђини сандучета провучите две куке у отворе које сте претходно направилци бургијом (сл. 2).

Готове сандучиће прелакујте лах бојом; зеленом, белом или црвеном и оставите да се осуше

пре него што их напуните земљом (сл. 3). Завршено сандуче учврстите за пречаге од балкона, наравно са унутрашње стране или их

ставите на симе испред прозора. Изаберите цвеће које волите али пазите да буде оно коме неће много сметати јако сунце (сл. 4).

Јесће ли век чим да...

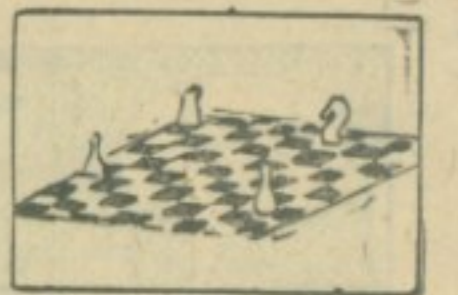
... за време поморских битака стари Грци су катапултима избацивали на непријатеља

ћупове пуне отровних змија и скорпиона. Ово је у непријатељским редовима стварало праву панику.

... у кубном сантиметру морске воде има 1,5 грам беланчевина и много других хранљивих састојака. Научници су израчунали да је Атлантски океан по „хранљивости“ једнак годишњој жетви са копна помноженој 20 хиљада пута.

... краљевска библиотека у Стокхолму има

око 50.000 књига из области шаха.

... постоји на свету човек који скупила само досадне књиге. То је Италијан Рио Козели и у његовој збирци има већ око 10.000 томова. Прича се да је један италијански песник, дознавши да се и његово дело налази у Козелијевој збирци, покушао да изврши самоубиство, али је у последњем тренутку био спасен.

... прва хартија у Европи била је израђена

у Италији, и то од папука.

... на Земљи има око 8.500 врста птица.

... сваки молекула воде изврши просечно годишње 34 „кружна путовања“: подигне се у ваздух при испаравању, путује са облацима и враћа се на Земљу у облику атмосферских падавина.

... према мишљењу неких научника, Јапанци су открили Америку.

Још пре 4.500 година. Споменици материјалне културе Јапанског порекла датирани из тог времена, нађени су приликом раскопавања на обалама Екватора. Морске струје у овом делу Тихог океана пружају могућност да се океан прелови обичним сплавом, чак и без једара.

... површина копна на читавој нашој планети износи 13.500 милиона хектара. Од тога се обрађује свега 8 од-

сто урачунавајући у овај проценат и пашњаке, као и шуме које се искоришћавају.

Топлотна камера за дијагнозу

У Британији је пронађен нови апарат — топлотна камера. То је најновији инструмент, који се сада усавршава, за постављање дијагнозе. Практични радови у погледу примене овог инструмента изводе се у лондонској болници Мидлсекс. Данас се већ испоставило да је инструмент врло користан за утврђивање дијагнозе тумора и рака на плућима. Очекује се да ће помоћу овог апарата моћи да се утврђују и друга обољења, као она у вези са лечењем реуматизма и у примени пластичне хирургије.

Ква-Ква!

Уређује Паја Патак

ДОСТОЈНА КАЗНА

Отишла Белка једном зоологу и моли га да јој набави једног морског пса.

— Живо? — зачујено пита он.

— Да, — каже Белка — мој мачак ми је појео три црвене рибице и због тога бих хтела да идући пут добије добру лекцију.

ДОКАЗАО

— Докторе, — жали се Шиља — то је страшно... имам празнине у памћењу.

— Откад? — пита га доктор.

— Откад, шта? — упита њега Шиља.

ТАЧНО ОБАВЕШТЕЊЕ

Мала Цица нађе у пољу три флаше млека које је заборавио неко од излетника и отрча Пати.

— Тета Пато, дођи да видиш, нашла сам краљево гнездо.

МРЗИ ИХ

Белка пије воду коју јој је донео Шиља.

— Страшно, — повика она, — попила сам с водом и муву!

— Баш добро, — каже Шиља.

— Како то мислиш? — љутну се Белка.

— Па, тако, ја их толико мрзим да сам срећан кад им се догоди неко зло.